

Veluwse Poort

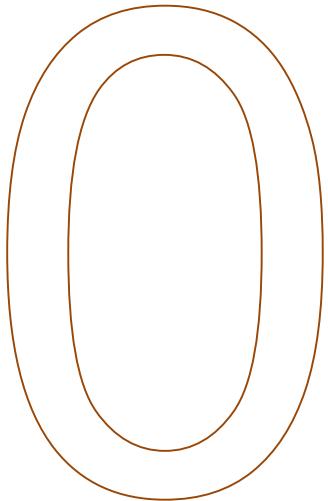
Beeldkwaliteitsplan Kazerneterreinen
Vastgesteld gemeenteraad 25 april 2013

Veluwse Poort

Beeldkwaliteitsplan Kazerneterreinen
Vastgesteld gemeenteraad 25 april 2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding		5. Elias Beeckman		6. Simon Stevin	
1.1 Algemeen	4	5.1 Inleiding	64	6.1 Inleiding	80
1.2 Fasering en tijdelijk gebruik	5	5.2 Hoofdstructuur	64	6.2 Hoofdstructuur	80
1.3 Procedurele aspecten	6	5.3 Beeldaspecten openbare ruimte en groen	71	6.3 Beeldaspecten openbare ruimte en groen	85
1.4 Leeswijzer	8	5.4 Beeldaspecten bebouwing	72	6.4 Beeldaspecten bebouwing	86
2. Inspiratie		5.5 De Sysseltse zoom	74	6.5 Het Officiersdorp	88
2.1 Inleiding	10	5.6 De Sysseltse hoek	76	6.7 De Acces	90
2.2 Cultuurhistorie als identiteitsdrager	11	5.7 De Sintelse baan	77	6.8 Het Kampement	91
2.3 Landschapsstructuur als onderlegger	14			6.9 De Stormbaan	92
2.4 Bereikbaarheid als beelddrager	18			6.10 De Torens	93
2.5 Beeldkwaliteit: algemene uitgangspunten	20				
3. Maurits zuid					
3.1 Inleiding	26				
3.2 Hoofdstructuur	26				
3.3 Beeldaspecten openbare ruimte en groen	33				
3.4 Beeldaspecten bebouwing	34				
3.5 De Centrale Plateaus	36				
3.6 Het Sysseltse vlak	38				
3.7 Het Kazerneplateau	40				
3.8 Mauritskwartier	41				
4. Maurits noord					
4.1 Inleiding	44				
4.2 Hoofdstructuur	44				
4.3 Beeldaspecten openbare ruimte en groen	51				
4.4 Beeldaspecten bebouwing	52				
4.5 De Paviljoens	54				
4.6 De Stallen	56				
4.7 De Zuidelijke acces	58				
4.8 De Noordelijke acces	60				

1

Inleiding

1.1 Algemeen

Met de transformatie van de kazerneterreinen van Ede wordt een uniek stedelijk gebied aan Ede-stad toegevoegd. Een uitgelezen kans om aantrekkelijke en gevarieerde woon- en leefmilieus voor huidige én nieuwe bewoners van Ede te ontwikkelen. De gebiedstransformatie zal over langere tijd, en in veel kleine deelprojecten plaatsvinden. Partijen zullen samen met de gemeente op verschillende locaties, en op verschillende momenten betrokken zijn bij de herontwikkeling van het gebied. Dat maakt het gewenst om integraal, voor het gehele gebied, de beeldkwaliteit van bouwplannen en openbare ruimte te borgen. Zowel voor elk plan afzonderlijk, als ook voor de samenhang tussen bouwplannen onderling en de samenhang tussen bouwplannen en de openbare ruimte. Dit Beeldkwaliteitsplan, samen met de voorschriften en regels in het Bestemmingsplan Kazerneterreinen, vormen hiervoor de basis.

Bovendien wil de gemeente Ede de ambitie die zij heeft bij de ontwikkeling van dit gebied voor iedereen duidelijk maken. Dit document draagt hieraan bij met inzichtelijke en duidelijke welstandsCriteria, gekoppeld aan inspirerende voorbeelden. Hiermee krijgt de ontwerper handvatten aangereikt voor de wijze waarop hij/zij de ontwerpopgave kan formuleren, maar ook het kader waarbinnen aangeboden ontwerpen zullen worden beoordeeld.

Ruimtelijke kwaliteit, als basis voor een hoogwaardige leefomgeving, kan echter alleen tot stand komen als met zorg en aandacht plannen worden ontworpen en tot uitvoering worden gebracht. De gemeente Ede nodigt met dit Beeldkwaliteitsplan alle betrokkenen uit om met inspirerende bijdragen gezamenlijk haar ambities te verwezenlijken.

Maurits zuid

Maurits noord

Simon Stevin met op de achtergrond Elias Beeckman

1.2 Fasering en tijdelijk gebruik

De kazerneterreinen zijn te beschouwen als een gebied in transitie. Er zal sprake zijn van een gefaseerd proces van uitgifte en bouwen en beheer. Dit betekent dat er gedurende de gehele ontwikkeling sprake is van een menging van permanente en tijdelijke bewoning en gebruik. Nieuwe bewoners en gebruikers zullen in het gebied wonen, werken of verblijven. Soms tijdelijk, soms als pionier. Hierbij zullen onvoorziene initiatieven kunnen ontstaan, ongewenst of juist nieuwe inspiratie biedend.

De meerjarige fasering brengt met zich mee dat het niet wenselijk, maar ook niet nodig is, om nu gedetailleerde beeldkwaliteitseisen voor de verre toekomst vast te leggen. Er is daarom voor gekozen om de opzet van het Bestemmingsplan te volgen. Het Bestemmingsplan kent namelijk twee soorten gebieden:

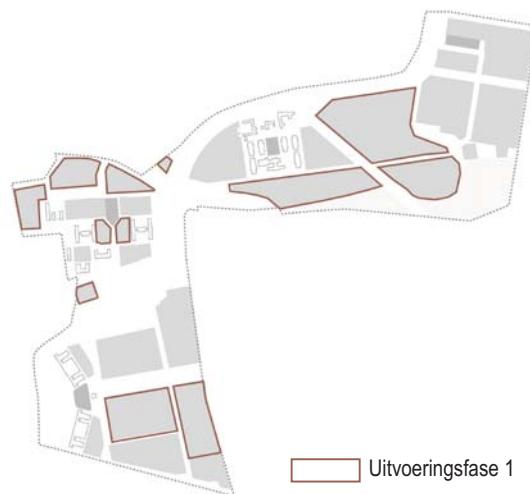
1. Gebieden met een directe bouwtitel voor woningbouw, die vallen in de eerste geplande uitvoeringsfase voor de komende 3 à 4 jaar. Wanneer het Bestemmingsplan en Beeldkwaliteitsplan van kracht zijn, kunnen direct omgevingsvergunningen binnen de gestelde kaders verleend worden;
2. Gebieden met uitwerkingsregels, waar de omgevingsvergunning pas kan worden verleend nadat er een uitwerkingsplan is gemaakt.

Daarnaast creëert het Bestemmingsplan de mogelijkheid om de cultuurhistorisch waardevolle gebouwen te kunnen herbestemmen en restaureren. Aangezien dit grotendeels beschermd monumenten zijn die onder het regime van de erfgoedoetsing vallen, is er in het Beeldkwaliteitsplan vooral aandacht voor de inbedding van deze gebouwen in de directe omgeving.

Voor de gebieden met een directe bouwtitel zijn de beeldkwaliteitseisen meer gedetailleerd opgenomen. Voor de gebieden met uitwerkingsregels worden beeldkwaliteitseisen op hoofdlijnen vastgelegd. Bij het opstellen van een uitwerkingsplan kan besloten worden of een nadere detaillering gewenst is.

Door deze opzet biedt het Beeldkwaliteitsplan voor het gehele gebied ook voor tijdelijk gebruik, en het realiseren van tijdelijke bebouwing en inrichting, voldoende houvast voor toetsing, waarbij vanzelfsprekend de tijdelijkheid wel meegewogen wordt.

Het is een uitdaging om in dit proces, waarin we streven naar het versterken van de unieke kwaliteit van het gebied, positieve impulsen een plek te geven binnen, of juist aansluitend op het planologische juridisch kader dat gevormd wordt door het Bestemmingsplan en het Beeldkwaliteitsplan.

Uitvoeringsfase 1: bebouwingslocaties met directe bouwtitel

Voorbeeld tijdelijk gebruik op Maurits noord

Voorbeeld tijdelijk gebruik op Maurits zuid

Tijdelijk horecapaviljoen

1.3 Procedurele aspecten

Relatie met de Welstandsnota

In principe fungeert dit Beeldkwaliteitsplan als een wijziging op de Welstandsnota voor de gebieden 50-Kazernecomplex Ede-West, 51-Elias Beeckman kazerne en 52-Simon Stevin Kazerne (nummering en naamgeving conform de huidige Welstandsnota Ede). Het Beeldkwaliteitsplan zal worden vastgesteld door de Gemeenteraad, gelijktijdig met het Bestemmingsplan voor dit gebied.

Supervisie

De gemeente heeft er voor gekozen om de ontwikkeling van de Veluwse Poort onder supervisie te laten plaatsvinden. In het huishoudelijk reglement van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) zijn de voorwaarden hiervoor beschreven.

Supervisorschap verlangt een heldere omschrijving van taken en bevoegdheden en een goede afstemming tussen supervisie en planbeoordeling in de CRK. Deze worden vastgelegd in de supervisieopdracht, welke deel uitmaakt van het contract met de supervisor. Tenzij anders wordt overeengekomen in de supervisieopdracht blijft de supervisor tijdens het planvormingsproces primair verantwoordelijk voor de planbegeleiding van een ontwerper, daarbij rekening houdend met de geldende wettelijke beleids- en toetsingskaders en adviesinstanties.

Ontwerpers zullen in ieder geval meerdere keren contact hebben met de supervisor, te weten:

- bij de start van het project, waarbij de doelstellingen en ambities worden uiteengezet en
- bij de presentatie van het schetsontwerp en het definitief ontwerp.

De supervisor neemt naar aanleiding van de presentatie het besluit het schetsontwerp voor te leggen aan de CRK, of vindt gezien het niveau van het plan of de strijdigheid met de geldende uitvoeringsvoorschriften een volgende ronde gewenst.

De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit

De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit blijft in dit proces de eindverantwoordelijkheid houden voor de plantoetsing. De CRK is aangesteld door de Raad om de welstands- en erfgoedtoets af te nemen. Ze toetst plannen sectoraal (plannen met enkel een erfgoed- dan wel een welstandscomponent) of integraal (plannen met beide componenten). Ze doet dit op basis van uiteenlopende wetgeving: Monumentenwet en Woningwet, gemeentelijke Erfgoedverordening en Welstandsnota of Beeldkwaliteitsplan.

Ontwerpen in het supervisiegebied op grond van deze wetgeving worden, voorzien van een (schriftelijk) advies van de supervisor, aan de CRK voorgelegd en inhoudelijk getoetst binnen de daartoe gestelde kaders. De supervisor licht zo nodig zijn advies toe in de CRK.

Welstandstoetsing op twee niveaus

Bij Welstandstoetsing is het gebruikelijk dat er sprake is van verschillende toetsingsniveaus, afhankelijk van de bijzondere ruimtelijke betekenis of de cultuurhistorische waarden in een gebied. Een hogere waarde, of een uniek karakter, vraagt om meer aandacht en wordt, in termen van Welstand, als "Bijzonder" omschreven. In dat geval zal bij toetsing worden beoordeeld of alle aspecten voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Bij "Regulier" wordt beoordeeld of in ieder geval een basiskwaliteit wordt behaald.

Oorspronkelijke entree Bergansius Maurits noord

Bereden artillerie bij Maurits noord

Monumentaal gebouw Elias Beeckman

Voor dit Beeldkwaliteitsplan is de genoemde verdeling tussen twee niveaus van toetsing ook gehanteerd, te weten:

1. Bijzonder: voor alle direct binnen de invloedssfeer van de historische ensembles gelegen gebieden, voor gebieden gelegen langs, en zichtbaar vanaf, de Parklaan, voor de binnens de enclaves gelegen hoofdgroen- en verkeersstructuur en voor de aangegeven hoogteaccenten;
2. Regulier (normaal): voor alle overige gebieden.

Daarnaast zijn gebieden aangegeven waar architectonische samenhang gewenst is. Dat wil zeggen dat in die gebieden het ontwerp bij voorkeur door één architect wordt uitgevoerd, dan wel de ontwerpen een grote mate van verwantschap vertonen in structuurondersteuning, verschijningsvorm en materialisering en detaillering.

Er bestaat altijd de mogelijkheid dat plannen worden voorgesteld die afwijken van de gegeven toetsingscriteria, maar waarbij sprake is van bijzondere architectonische kwaliteit. In dergelijke gevallen kan altijd worden teruggevallen op de in de Welstandsnota opgenomen regels, zoals de algemene criteria of de excessenregeling.

Erfgoedtoetsing

Ten aanzien van cultuurhistorie is het van belang onderscheid te maken tussen:

1. De cultuurhistorische karakteristieken, in het Ontwikkelingsplan al opgenomen als inspiratiebron voor de transformatie van het gebied en in dit Beeldkwaliteitsplan vertaald in criteria en
2. De cultuurhistorische waarden - in de zin van gebouwen, lijnen of terreinen - die zullen worden ingepast en herbestemd. Voor de toetsing van dit be-

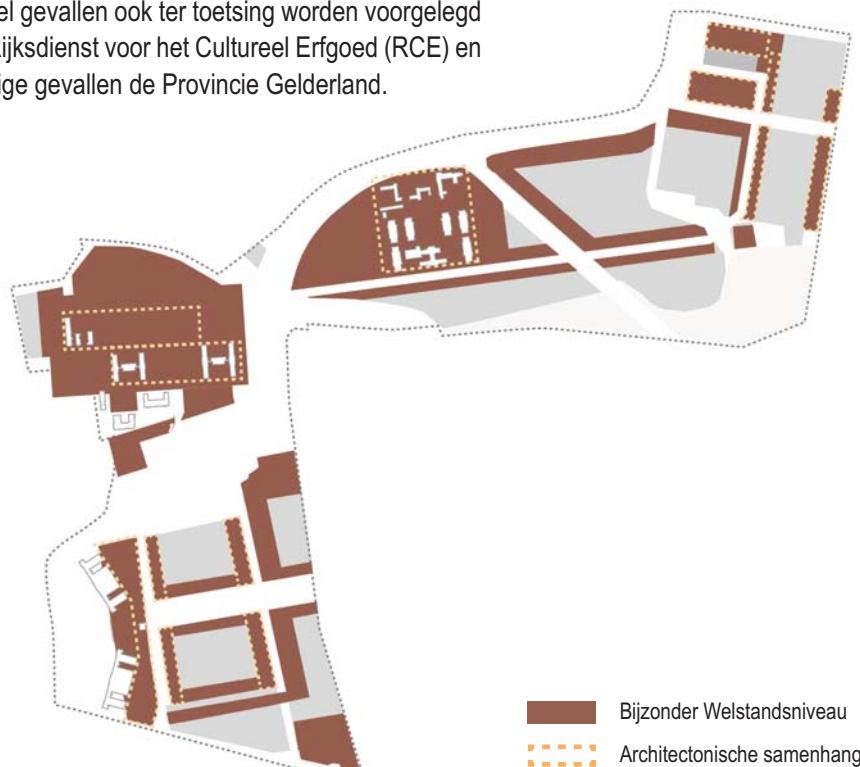
schermde erfgoed bestaan andere wettelijke kaders. Voor de herbestemming van deze monumenten is een bouwhistorisch onderzoek steeds het uitgangspunt. Dit is vaak al aanwezig, maar kan anders in het kader van de vergunningprocedure van een initiatiefnemer worden vereist. De hierin gespecificeerde monumentale waarden vormen het vertrekpunt voor restauratie- en herbestemmingsplannen voor monumenten. Daarnaast vormen de standaard uitvoeringsvoorschriften, zoals vastgelegd in het beleidsdocument 'Leidraad MOOI Ede', het technisch toetsingskader voor monumenten.

Behalve aan de CRK moeten plannen voor monumenten in veel gevallen ook ter toetsing worden voorgelegd aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en in sommige gevallen de Provincie Gelderland.

Gebiedsgericht

De opbouw van de Welstandsnota Ede is gebiedsgericht. Er is voor dit Beeldkwaliteitsplan ook gekozen om die benadering ook hier te volgen. Het is belangrijk om te realiseren dat er geen gedetailleerd stedenbouwkundig ontwerp is opgenomen in dit Beeldkwaliteitsplan, maar dat er sprake is van een hoofdstructuur, bestaande uit vier enclaves (gebieden) die elk een eigen sfeer krijgen zoals vastgelegd in het (door de Raad op 30 juni 2011 vastgestelde) Ontwikkelingsplan Kazerneterreinen.

Op basis van in het Ontwikkelingsplan aangegeven thema's en uitgangspunten, en vervolgonderzoek ten

Gebieden met een bijzonder Welstands niveau

behoeve van dit Beeldkwaliteitsplan (onder meer de opgenomen proefverkavelingen), zijn sfeerbeschrijvingen, uitgangspunten en criteria geformuleerd voor de gewenste Beeldkwaliteit. Deze gelden zowel voor het gebied in zijn geheel als voor de enclaves afzonderlijk.

Flexibiliteit

Deze sfeer- en identiteitsbeschrijvingen zijn richtinggevend voor de gewenste ontwikkeling en beeldkwaliteit. Om de nodige flexibiliteit in het plan te behouden en ruimte te bieden voor geïnspireerde creativiteit, kan in een nadere uitwerking van (deel)ontwerpen gemotiveerd van de in dit Beeldkwaliteitsplan geformuleerde uitgangspunten en criteria worden afgeweken. Dit kan alleen indien hiermee aantoonbaar de beoogde sfeer en identiteit van het betreffende (deel)gebied wordt ondersteund. Noodzakelijk hierbij is een onderbouwing van de supervisor waarbij een besluit van B&W noodzakelijk kan zijn.

1.4 Leeswijzer

Dit Beeldkwaliteitsplan bestaat uit meerdere delen. Deze inleiding vormt het eerste deel. Het tweede deel, hoofdstuk 2, beschrijft de inspiratie die we vinden in de belangrijkste thema's uit het Ontwikkelingsplan, uitgewerkt in relevante, specifieke uitgangspunten voor beeldkwaliteit van de bebouwing en openbare ruimte per thema. Ook worden de meer algemene uitgangspunten voor beeldkwaliteit aangegeven. Het derde deel bestaat uit de beeldkwaliteitseisen en -criteria van de vier enclaves afzonderlijk (respectievelijk hoofdstuk 3 t/m 6). Hier wordt de ruimtelijke hoofdstructuur en beeldaspecten voor ontwerp van de openbare ruimte en bebouwing van de enclave aangegeven, en een sfeerimpressie en beeldeisen en criteria van de deelgebieden binnen de enclaves.

Ontstaansgeschiedenis

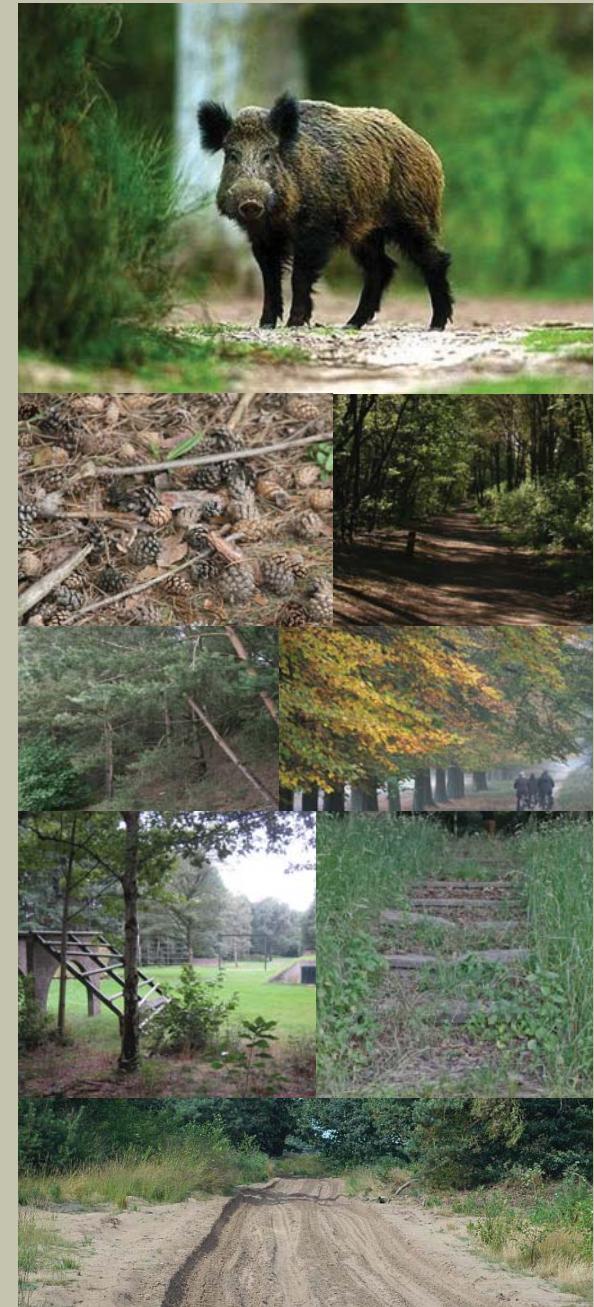
De kazerneterreinen zijn tot ontwikkeling gekomen in het "woeste", Veluwse deel van Ede rond 1900, op de kruising van leegte en knooppunt station Ede-Wageningen. In de 100 jaar lokale militaire geschiedenis verbeelden de verschillende, nog resterende monumentale militaire complexen een hink-stap-spronggeschiedenis van de Hollandse militaire bouwtraditie tot circa 1940.

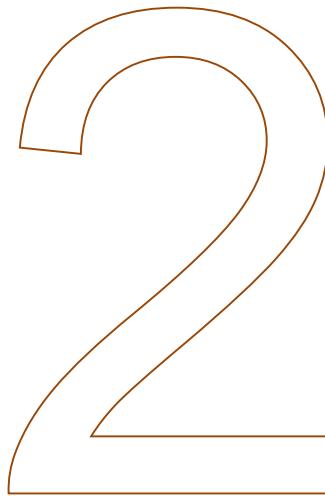
We zien hier hoe het Veluwelandschap op de terreinen functionele bewerkingen heeft ondergaan en gecultiveerd is ten behoeve van de organisatie van het dagelijkse militaire leven dat bestond uit marcheren, materieel opslag en onderhoud, recreatie enz. We lezen dit terug in hoogteverschillen, steilranden, ruimtelijke structuren, onbebouwde ruimten, gebouw typologie en onderlinge organisatie van gebouwen.

Buiten de "harde" begrenzing, die in de loop der jaren is opgebouwd rond de kazerneterreinen in de vorm van een hekwerk en een patrouillepad, kunnen we nog steeds de oorspronkelijke redenen van de vestiging beleven in de "woeste leegte" van de Ginkelse Heide. Indertijd zo gewenst voor de beoefening van de militaire krijgskunst, inmiddels in bezit genomen door verantwoord schaapsbeheer en recreanten.

Daar waar het hek een barrière creëert tussen het militaire en het openbare aan de Veluwezijde, zien we inmiddels hoe krachten vanuit de natuurlijke omgeving, zoals vogels, reptielen, (kleine) zoogdieren, planten en insecten, zich daar niets aan gelegen laten liggen en hun weg naar de stad proberen te vinden. Vanzelfsprekende natuurlijke rijkdom toevoegend aan dit gebied. Tegelijkertijd ontstaat de ruimte voor mensen om hier de Veluwe te betreden.

In deze context stellen we ons in de komende jaren een transformatie voor die leidt tot een bijzondere uitbreiding van het stedelijk gebied van Ede; een stad met gestapelde historie, van agrarische kern via militair en industrieel complex tot een stad in het brandpunt van de regionalisering en de ontwikkeling van de innovatie- en kenniseconomie. Hierbij behoort een concurrerende diversiteit in het aanbod van nieuwe woon- en leefomgevingen.

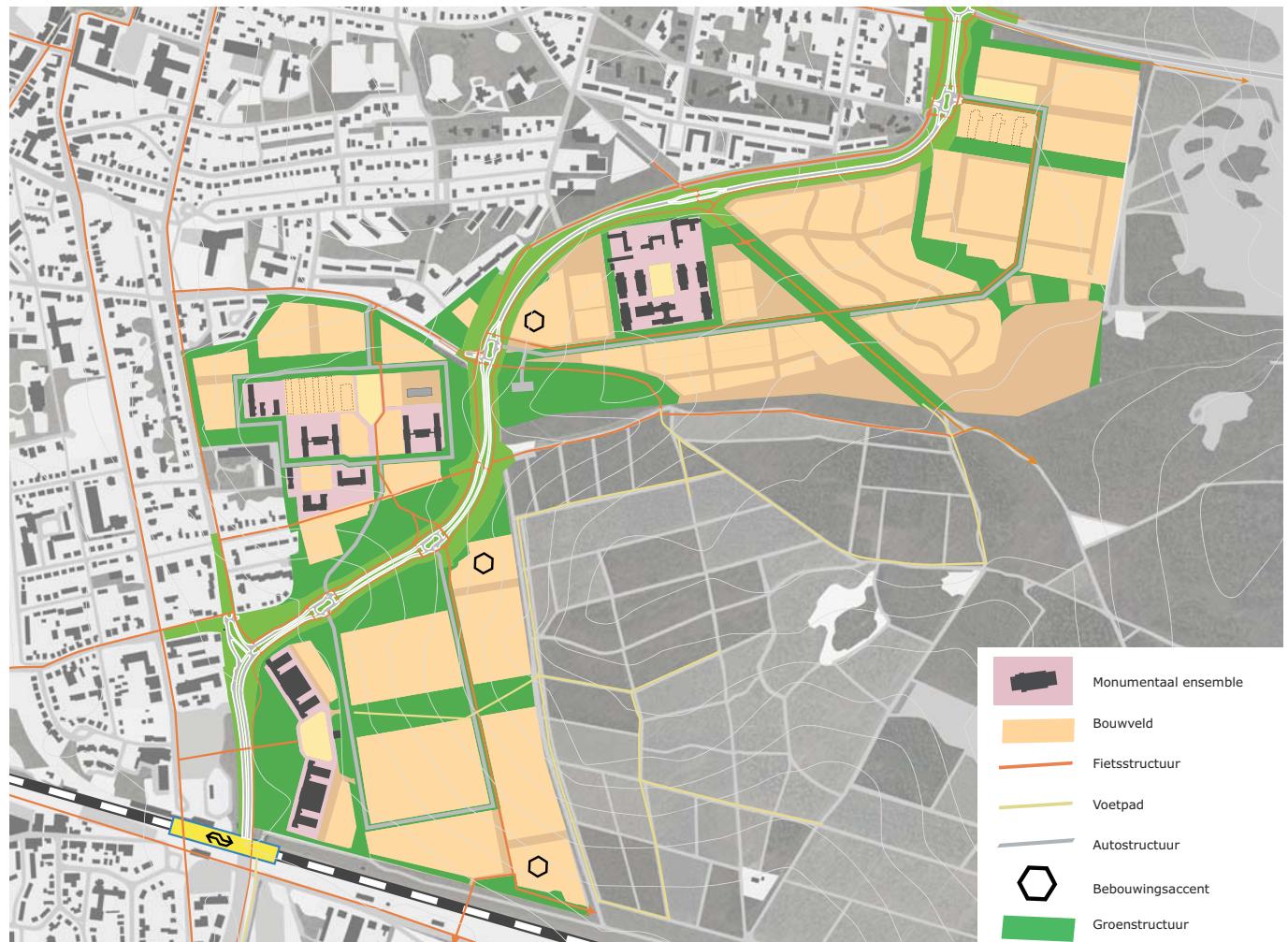
Inspiratie

2.1 Inleiding

De stedelijke ontwikkeling van Ede heeft plaatsgevonden op de overgang van Veluwe en Vallei. In deze lange nederzettings- en occupatiegeschiedenis schrijven we nu een volgend hoofdstuk. De kazerneterreinen zijn niet een nieuwe lege pagina: de cultuurhistorische en landschappelijke waarden bieden een gelaagde ondergrond voor nieuwe ontwikkelingen en spelen een hoofdrol binnen de herontwikkeling.

De ruimtelijke structuur voor deze ontwikkeling is vastgelegd in het Ontwikkelingsplan Kazerneterreinen. Deze structuur is gebaseerd op vier enclaves, de verbinding tussen de enclaves onderling én de verbinding met Ede-stad en de Veluwe, onder andere door middel van de nieuw aan te leggen ontsluitingsweg Parklaan.

In het Ontwikkelingsplan is een viertal structuur- en beelddragers onderscheiden. Drie van deze vier dragers, namelijk 'Cultuurhistorie', 'Landschapsstructuur' en 'Bereikbaarheid en Beleving' zijn, voor zover deze

Hoofdstructuurkaart Ontwikkelingsplan

leiden tot generieke uitgangspunten en criteria voor beeldkwaliteit van bebouwing en openbare ruimte, uitgewerkt in dit hoofdstuk (respectievelijk paragraaf 2.2, 2.3 en 2.4).

De vertaling naar beeldkwaliteitseisen en uitgangspunten ten aanzien van de vierde drager 'Voorzieningenprogramma' en de meer gebiedsspecifieke aspecten

van de overige drie dragers zijn opgenomen in het derde deel waar elke enclave apart wordt behandeld (in hoofdstuk 3 t/m 6).

Naast deze interpretatie van de dragers uit het Ontwikkelingsplan zijn ook meer algemene uitgangspunten waar Ede waarde aan hecht van toepassing op de beeldkwaliteit. Deze zijn beschreven in paragraaf 2.5.

2.2 Cultuurhistorie als identiteitsdrager

De verschillende monumentale gebouwensembles en omliggend terreinen bieden een staalkaart van de ontwikkeling van de militaire bouwhistorie in Nederland, zowel functioneel typologisch als stijlistisch.

Stedenbouwkundige en architectonische vormprincipes, zoals symmetrieën, herhaling en gelijkheid spelen hierbij een rol. Het gaat dan om (her)interpretatie en inspiratie en niet om het kopiëren of nabootsen van vorm en/of details. De nabijheid ten opzichte van het ensemble is bepalend voor de mate van doorwerking van deze aspecten (zie voor meer details het Ontwikkelingsplan paragraaf 5.1).

Ook betekenisvolle relicten, en zelfs informele paden of kleine elementen (muren, trappen), kunnen een plek binnen het ontwerp krijgen en versterken de karakteristieken van de gebiedsdelen.

Elias Beeckman Kazernegebouw

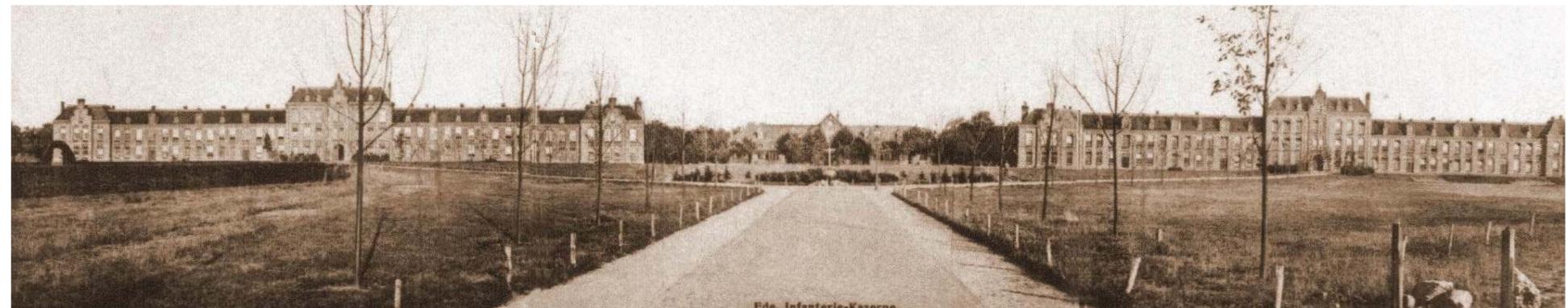
Terras, galerie en ateliers in monumentale setting (Limmerterrein Nijmegen)

Hergebruik historische bebouwing (onderwijsvoorzieningen in kazerne Schalkhaar)

Kunst en horeca (voormaligeloodsen in Rotterdam)

Oorspronkelijke symmetrische opzet Maurits zuid

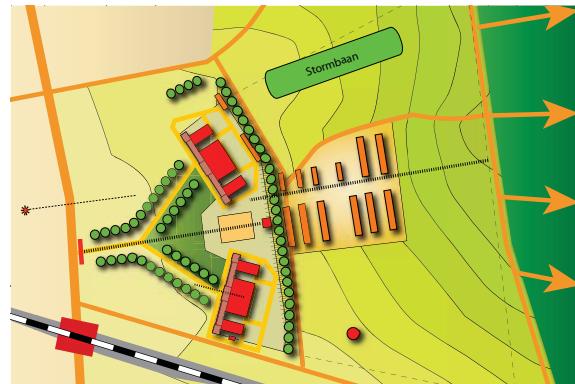
Cultuurhistorie: Bebouwing en verkaveling

In de architectonische uitwerking van de nieuwbouw wordt verwantschap gezocht met de karakteristieke verschijningsvorm van de bebouwing en de stedenbouwkundige en landschappelijke enscenering van het monumentale cluster. Deze aspecten, zoals symmetrie in Maurits noord en zuid, plateaus in Maurits zuid, assen in Maurits noord en zichtlijnen in Elias Beeckman worden toegepast daar waar er vanuit een historisch perspectief ook daadwerkelijk aanleiding toe is (zie afbeeldingen waarin de cultuurhistorische elementen van de vier enclaves worden getoond).

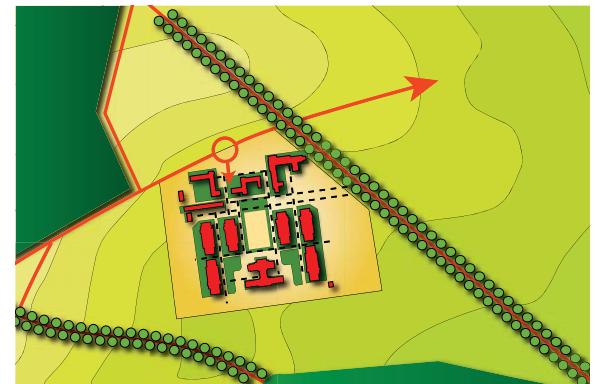
In de bebouwing bieden kenmerkende architectonische elementen en details van de historische bebouwing, zoals kapvorm en –helling, overstekken, horizontaliteit of verticaliteit, inspiratie voor de nieuwbouw.

Waar bestaande en nieuwe bebouwing wordt gemengd, zal de nieuwe bebouwing in maat en verschijningsvorm terughoudend zijn ten opzichte van de bestaande bebouwing zodat het militaire verleden het beeld bepaalt.

Het opnemen van het bestaande militaire wegenpatroon, of soms de weg met bijbehorende beplantingsstructuren, versterkt de karakteristiek van het gebied.

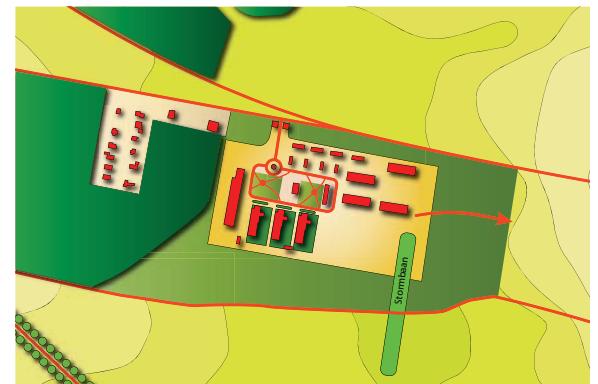
Cultuurhistorische elementen Maurits zuid

Cultuurhistorische elementen Elias Beeckman

Cultuurhistorische elementen Maurits noord

Cultuurhistorische elementen Simon Stevin

Kazernegebouw Maurits zuid

Maurits noord

Cultuurhistorie: Openbare ruimte

De defileer- en exercitieterreinen en appèlplaatsen worden bijzondere pleinen in de publieke ruimte. Ze dragen bij aan de onderscheidende identiteit van de enclave. Karakteristiek is de maat, vorm en openheid. De hier aanwezige objecten zoals ornamenten of beelden worden zorgvuldig ingepast.

De oorspronkelijke accessen van de kazernes waren indertijd ontworpen in samenhang met de bebouwing en de terreinaanleg. Ze worden meegenomen in de ontwerpervaring voor de openbare ruimte. Bij elke enclave komt een toegang voor langzaam verkeer op de plek waar de oorspronkelijke entree zich bevond (zie ook hoofdstructuurkaart van de enclaves).

Bestaande, gemaakte hoogteverschillen in het gebied, de steilranden, al dan niet in combinatie met bebouwing en beplanting en andere vormen van gebruik, zijn een belangrijk thema/ referentie voor het ontwerp.

Historische beplantingsstructuren en -soorten worden gehandhaafd en eventueel aangevuld; het historische groenontwerp wordt benut als inspiratie voor het nieuwe ontwerp.

Materiaalgebruik in de openbare ruimte weerspiegelt de militaire geschiedenis en verbindt de verschillende enclaves. De monumentale clusters onderscheiden zich ten opzichte van de nieuw te ontwikkelen gebieden door het bestaande materiaal zoveel mogelijk te hergebruiken.

Betekenisvolle elementen zoals de voormalige stormbanen worden opgenomen of verwerkt in de plannen, archeologische vindplaatsen in openbare ruimte en/of bebouwing worden zichtbaar verwerkt.

Het exercitieterrein op Maurits zuid

De oorspronkelijke entree van Maurits noord die in het ontwerp geïntegreerd wordt als fietsontsluiting

De steilranden blijven zichtbaar aanwezig

Excercitieterreinen bieden ruimte voor stedelijke activiteiten

Militair verleden is inspiratiebron materiaalgebruik

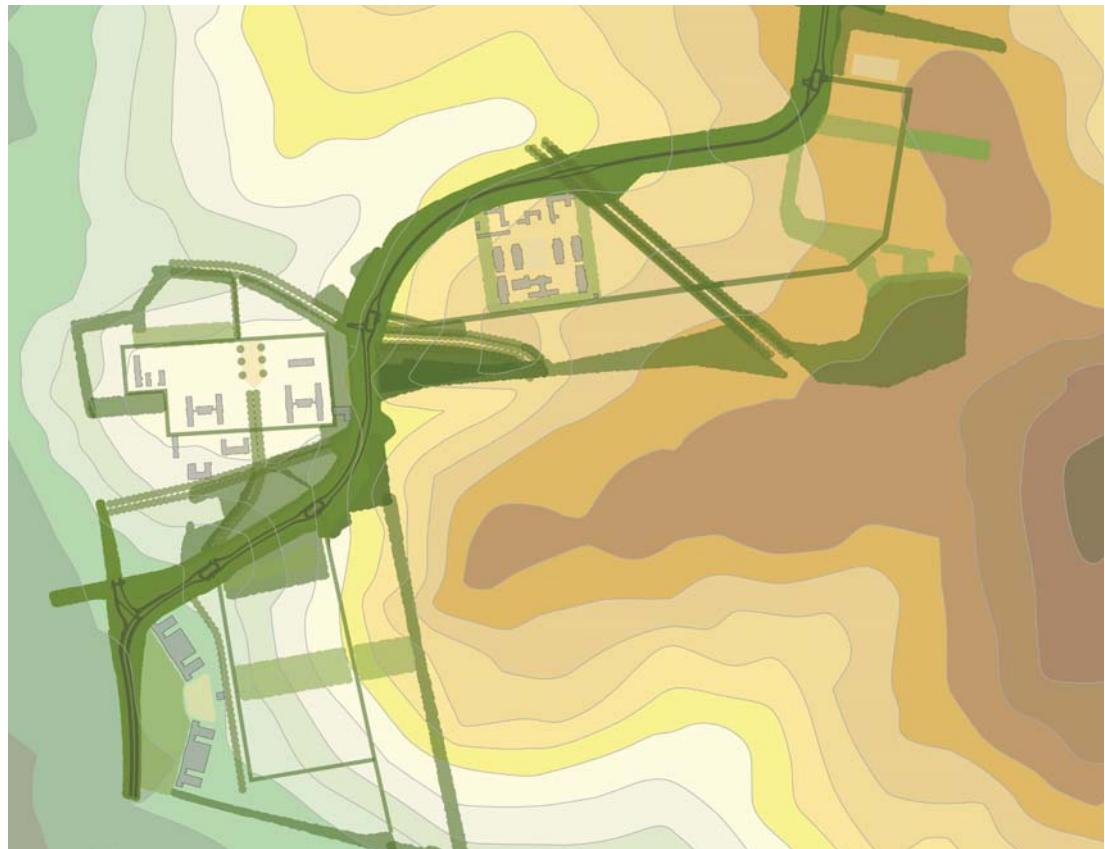

De stormbaan op Maurits zuid blijft behouden

2.3 Landschapsstructuur als onderlegger

Voor de hele oostrand van Ede is de ligging op het zandgebied van de Veluwe-flank kenmerkend. Het reliëf en de soortenrijkdom leveren een bijdrage aan de onderscheidende eigenschappen van het gebied. De hoofdgroenstructuur vormt een robuuste landschappelijke eenheid die de enclaves omzoomt en dooradert tot aan Ede stad, en biedt ruimte voor onder andere spelen, sporten, recreëren en natuurbeleving.

Belangrijke thema's voor het ontwerp van de openbare ruimte vinden inspiratie in de natuurlijke hoogteverschillen en de beplantingskarakteristieken van de aangrenzende Veluwe. Dit komt tot uitdrukking in beeld en de sfeer in de enclaves en sluit aan bij bestaande en her te gebruiken groenstructuren en elementen.

Groenstructuur en hoogteverschillen

De Veluwe biedt een onderscheidende kwaliteit

Vanuit het hele gebied is het Veluwekarakter beleefbaar

Hoogteverschillen worden benadrukt in het ontwerp

Bestaande waardevolle groene elementen bepalen blijvend het beeld (platanenrij Simon Stevin)

Inrichting van de openbare ruimte sluit aan op het Veluwe karakter

Hoofdgroenstructuur biedt ruimte voor recreatie

Natuurlijke erfafscheidingen, ook aan de openbare ruimte, bieden ecologische kansen

Landschapsstructuur: Bebouwing en verkaveling

Gestreefd wordt naar een “Veluwebeleving vanuit iedere straat”, dat wil zeggen dat vanuit iedere straat een groene laanbeplanting of boszoom zichtbaar is die deel uitmaakt van, of verbonden is met de Veluwe.

Overgang naar, en de nabijheid van de Veluwe komt tot uitdrukking in een meer transparante en open structuur in de Veluweranden van de kazerneterreinen, bijvoorbeeld door een kleinere footprint van bebouwing. Er is sprake van omgevingsbewust kleur- en materiaalgebruik. In bebouwing worden voorwaarden gecreëerd voor de verschillende planten en dieren, unieke soorten die passen in dit gebied en goede overlevingskansen hebben in de veranderende omgeving.

Waardevolle bestaande groenelementen en steilranden worden waar mogelijk opgenomen in de nieuwe verkaveling.

De Sysseltselaan als bestaande verbinding tussen stad en Veluwe

Gestreefd wordt naar Veluwebeleving vanuit iedere straat

Nestkasten als vestigingsplaats voor dieren in de woonbuurten

Hoogteverschillen zichtbaar in de openbare ruimte

Transparante bebouwingsstructuur als overgang naar de Veluwe

Gebruik van natuurlijke materialen passend in de omgeving

Uniek wonen op de Veluwe

Landschapsstructuur: Openbare ruimte

De grote samenhangende groenstructuren worden ontwikkeld tot uitlopers van de Veluwe in de stad, en vormen schakels tussen de bestaande stadsnatuur en de Veluwe. Deze structuren worden onderling verbonden door groen langs de Parklaan, hoofdontsluitingswegen en groenelementen in de bouwvelden.

De karakteristieken van het groen in de deelgebieden in de randzone van de kazerneterreinen sluiten aan op die van de aangrenzende Veluwe karakteristiek.

Bestaande en nieuwe hoogteverschillen worden zichtbaar en op natuurlijke wijze in het ontwerp opgenomen ter ondersteuning van het landschappelijke beeld en de natuurlijke uitstraling van het gebied.

Er wordt gekozen voor inheemse en streekeigen beplanting. Dit vormt een contrast met de versterking of het herstellen van de historische, in samenhang met de monumentale clusters ontworpen tuinaanleg en de toevoeging van (uiteemse) beplanting in parken om de sier- en gebruikswaarde te verhogen.

Er worden goede voorwaarden gecreëerd voor de verschillende planten en dieren

Er moet rekening worden gehouden met aanplant van beplanting die op termijn verdroging kan verdragen. Op de ecologische potentiekaart is aangegeven waar kansrijke groenmilieus liggen met verschillende typeringen. Bij de inrichting en soortkeuze wordt hier zoveel mogelijk op aangesloten. Natuurlijke erfafscheidingen dragen bij aan de ecologische kwaliteit en groene uitsraling en verdienen de voorkeur.

De doorgang naar de woongebieden vanaf de Veluwe wordt beperkt voor grofwild. Er komen wel doorgangen voor kleine zoogdieren. Er komen recreatieve doorgangen naar de Veluwe.

De ligging in de directe omgeving van de Natura 2000 gebieden vraagt om een aangepast verlichtingsniveau van de direct daaraan grenzende plangebieden en wegen.

Het is van belang een duurzame standplaatsinrichting na te streven en bomen worden zo min mogelijk in de verharding geplaatst.

Hoogteverschillen worden ingezet als ontwerpmiddel

Inrichting van de openbare ruimte sluit aan op de sfeer van het gebied

Gebruik van inheemse en streekeigen beplanting en bomen

Hoogteverschillen vormen attractief element

2.4 Bereikbaarheid als beelddrager

De Parklaan en de hoofdontsluitingswegen binnen de enclaves met aanliggende fietsroutes vormen belangrijke beelddragers, waarbij niet alleen het functionele karakter van het wegprofiel van belang is, maar ook de beleving van de weg en de wisselende omgeving.

Bereikbaarheid: Bebouwing en verkaveling

Langs de Parklaan bevinden zich een aantal hoge accenten binnen de enclaves die bijdragen aan de oriëntatie in het gebied (landmarks). Hoogteverschillen worden zichtbaar in de openbare ruimte. In de verdere planvorming wordt een goede balans gezocht tussen beeld en toegankelijkheid.

Het militaire verleden van Ede wordt vanaf de Parklaan beleefbaar doordat elk monumentaal cluster goed in het zicht komt te liggen.

De bebouwing langs de interne hoofdontsluitingsweg bepaalt sterk het beeld. De bebouwing hierlangs is zo veel mogelijk hierop georiënteerd en heeft een representatieve uitstraling en een sterke architectonische samenhang. Waar sprake is van kopgevels worden deze mee ontworpen als volwaardige gevel met raamopeningen en eventueel toegang tot de woning naar de hoofdstructuur toe.

Aaneengesloten bebouwing (rij van meer dan drie woningen) in de lengterichting grenzend aan de hoofdontsluitingsweg is met de voorzijde hierop georiënteerd en staat op voldoende afstand vanaf de bestemmingsgrens. De minimale goothoogte van deze aaneengesloten bebouwing bedraagt 5,50 meter.

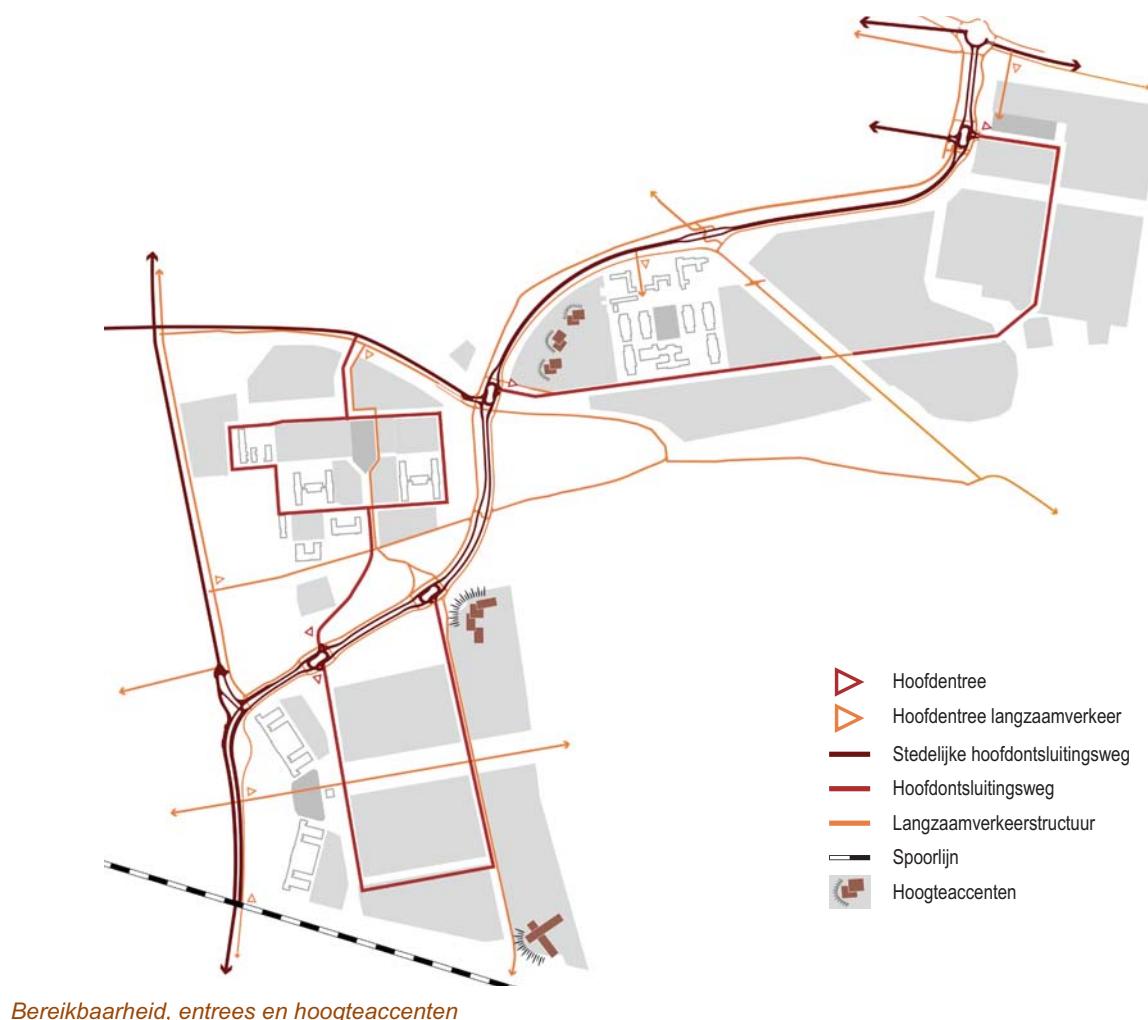
Bereikbaarheid: Openbare ruimte

De landschappelijke inbedding van de Parklaan ondersteunt en versterkt het Veluwe karakter.

De enclaves worden vanaf de Parklaan ontsloten. Deze entrees worden verbijzonderd in de openbare ruimte om het enclave karakter te versterken.

De hoofdontsluiting is gebaseerd op een basisprofiel voor alle enclaves. Per enclave kan het basisprofiel aangepast worden om dit beter te laten aansluiten bij de sfeer van het gebied, of bij plaatselijke bijzondere omstandigheden.

De oorspronkelijke militaire accessen worden nieuwe ontsluitingen voor langzaam verkeer.

Landmarks langs de Parklaan dragen bij aan oriëntatie en herkenbaarheid

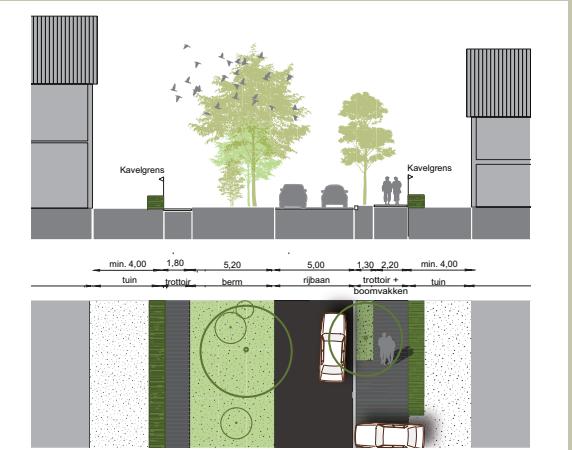
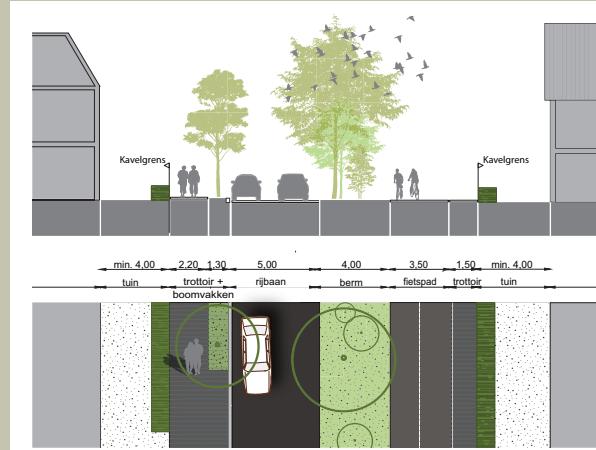
Simon Stevin Kazerne, Ede

Ontsluiting voor langzaam verkeer is waar mogelijk gekoppeld aan de oorspronkelijke entrees, hier Simon Stevin

Kazernecomplexen zijn zoveel mogelijk zichtbaar en beleefbaar vanaf de Parklaan, hier Maurits zuid

Basisprofiel hoofdontsluitingsweg

Om een zekere mate van herkenbaarheid binnen de verschillende enclaves te creëren is er een basisprofiel voor de hoofdontsluitingsweg ontworpen. Dit profiel bestaat uit een rijbaan van 5 meter in twee richtingen, uitgevoerd in asfalt. Daarnaast bevindt zich aan één zijde een berm van minimaal 4 meter. De berm biedt ruimte aan bomen en heesters in een los plantverband, wat een bosrijk karakter geeft. Verkeersborden en verlichting kunnen ook een plek krijgen in de berm.

Wanneer er in het hoofdprofiel een fietspad is opgenomen, is deze vrijliggend en in twee richtingen en wordt naast de berm gesitueerd. Het fietspad is 3,50 meter breed en bestaat uit zwart asfalt. Het fietspad sluit aan op het fietsnetwerk van Ede en omgeving. Grenzend aan het fietspad ligt een trottoir van 1,5 meter breed en wordt obstakel vrij ingericht. Wanneer er geen fietspad in het hoofdprofiel is opgenomen, grenst de berm direct aan een trottoir van 1,80 meter breed. Aan de andere zijde van het profiel grenst aan de weg een 3,5

meter breed trottoir met langgerekte boomvakken. In dit trottoir is verspreid ruimte voor bomen ter versterking van het bosrijke karakter. Ook kunnen hierin bebording en lichtmasten worden geplaatst. De trottoirs bestaan uit donkergrijze stenen met natuurlijke toeslag. Tussen het trottoir en de weg ligt een herkenbare brede trottoirband. Deze loopt door ter hoogte van de opritten. Uitgangspunt voor de uitwerking is dat er een goede balans komt tussen veiligheid, zichtbaarheid en beeld

De berm in het hoofdprofiel krijgt een bosrijke uitstraling door de aanplant van bomen, heesters, bosplantsoen, spinnen en veren met inheemse beplanting als zomereik, beuk, zachte berk en grote den. Een afwisseling van open en dicht, boomgroepen met ondergroei en doorzichten naar de achterliggende wijken moeten voorkomen dat het hoofdprofiel een laanuitstraling krijgt. Per enclave zal binnen de soortkeuze één specifieke boom de nadruk krijgen.

2.5 Beeldkwaliteit: algemene uitgangspunten

Ede hecht aan kwaliteit van de gebouwde omgeving. Een aantal algemene uitgangspunten, niet gerelateerd aan de specifieke context van de ontwikkeling van de kazerneterreinen, dragen hieraan bij.

Zo biedt een nieuwe ontwikkeling als deze kansen om met bijzondere bebouwing en inrichting nieuwe culturele waarden te realiseren. Er zal dan ook voldoende ruimte zijn voor het inbrengen van nieuwe vondsten, experimenteren, ideeën en waarden in zowel bebouwing als openbare ruimte. Dit kan zelfs in afwijking van hier genoemde uitgangspunten en eisen (zie ook hoofdstuk 1), wanneer dit een verrijking voor het gebied is, en op locaties die dat kunnen (ver)dragen.

Waar mogelijk worden bewoners en belanghebbenden betrokken bij de inrichting van de openbare ruimte en speelvoorzieningen.

Bijzondere bebouwing verrijkt het beeld

Bebouwing en verkaveling

Langs belangrijke hoofdontsluitingswegen en parken en pleinen met daarop georiënteerde bebouwing wordt gestreefd naar onderlinge samenhang in de architectonische uitwerking (zie ook de afbeelding Gebieden met een bijzonder Welstands niveau in hoofdstuk 1).

Ook bebouwing, geen gebouw zijnde en/of bebouwing die is bedoeld ter ondersteuning van functies, zoals transformatorhuisjes, schakelkasten en dergelijke, worden zorgvuldig, dat wil zeggen landschappelijk of in bebouwing, ingepast.

Bijgebouwen en aanbouwen zijn ondergeschikt aan het hoofdgebouw en bij voorkeur op gelijke wijze gedekt/gematerialiseerd.

Berghingen, garages, carports en bijgebouwen worden mee-ontworpen met het hoofdgebouw. Bij gestapelde bebouwing worden berghingen inpandig gerealiseerd.

Ook in de nacht en avond kunnen monumenten het beeld verrijken. Het aanlichten van monumentale bebouwing is daarbij een mogelijkheid, maar zal zorgvuldig (o.a. op basis van een verlichtingsplan) moeten worden toegepast.

Aaneengesloten bebouwing langs hoofdroute heeft een minimale goothoogte van 6 meter

Zichtbare erfafscheiding passend in sfeer, bij voorkeur begroeid

Extra aandacht voor het aanlichten van monumentale bebouwing

Openbare ruimte

Verharding

Met de inrichting van de openbare ruimte wordt beoogd de sobere sfeer en het militaire karakter van de terreinen te behouden. Eenvoud en rust in materiaalgebruik is belangrijk. De accenten liggen in het groen en de architectuur, de verharding is ondergeschikt en doelmatig.

In samenhang hiermee wordt gestreefd om een herkenbare thematiek en standaardisering in de detaillering en materialisering van de openbare ruimte door te voeren.

Waar de openbare ruimte grenst aan monumentale gebouwen, of deel uit maakt van monumentale ensembles, worden materialen gebruikt die herinneren aan het militair verleden en/of wordt bestaand materiaal hergebruikt.

De straatprofielen worden waar mogelijk op één niveau aangelegd. Onderscheid tussen rijweg, loopzones en parkeren is minimaal. Opsluitbanden krijgen dezelfde kleur als de aansluitende verharding, zonder dat dit ten koste gaat van de effectiviteit en de verkeersveiligheid. Per enclave zijn nuances denkbaar ter versterking van de eigen identiteit. Hogeverschillen worden beleefbaar aan de randen van de profielen.

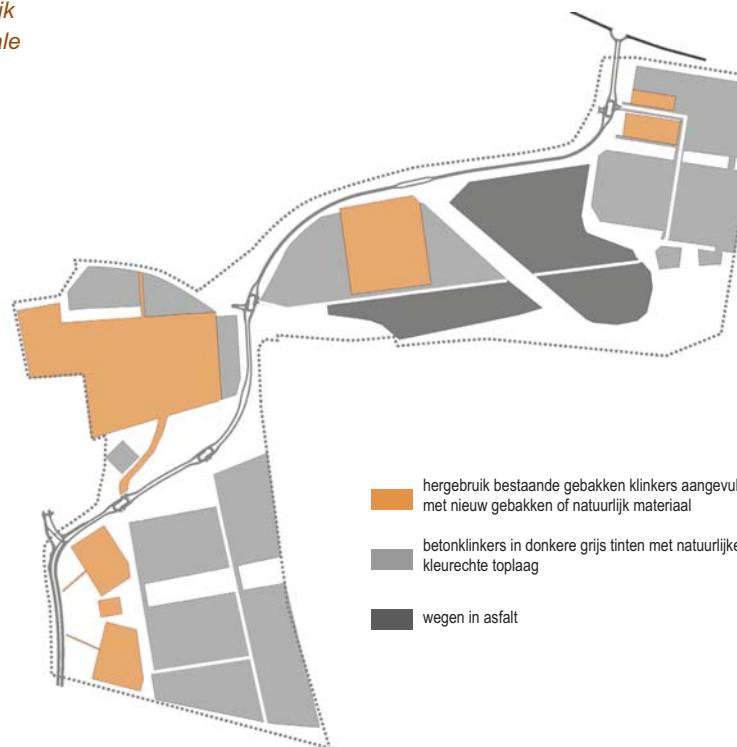
Hoofdvoetpaden in parken worden in asfalt uitgevoerd. Paden worden niet afgestrooid, zodat deze ook geschikt zijn om bijvoorbeeld op te skaten, te rolschaatsen of te steppen.

Hergebruik bestaande gebakken klinkers, aangevuld met nieuw gebakken of natuurlijk materiaal in de monumentale clusters

Betonklinkers in donkere grijs tinten met natuurlijke, kleurechte toplaag, in de woonstraten

Wegen in asfalt langs de bosranden

Gebiedsindeling bestratingsmateriaal

Beplanting

Bestaande waardevolle beplanting wordt zoveel mogelijk gehandhaafd en ingepast. Verder wordt in het gebied gekozen voor streekeigen inheemse beplanting en gebiedsspecifieke beplanting.

Streekeigen inheemse beplanting zijn soorten die het karakter van de Veluwe binnen het plangebied versterken. Hoofdsoorten zijn o.a: berk, eik, den, beuk, hazelaar, krentenboom en schrale heidevegetatie.

De karakteristieke groenblijvende bomen en heesters die defensie aangeplant heeft, is de gebiedsspecifieke beplanting die het beeld sterk bepaalt. In de monumentale clusters en incidenteel verspreid door het gebied wordt dan ook naast het gebruik van inheemse soorten, ook deze gebiedsspecifieke beplanting toegepast.

Straatmeubilair

Toegevoegde elementen als straatmeubilair en speelobjecten sluiten aan bij de karakteristiek van de enclaves. Verlichting en banken vormen over de hele kazerneterreinen een familie afgestemd in vorm en materiaal. De stijl is eenvoudig, stoer en helder van vormgeving. Uitzondering hierop zijn het Frisopark bij het station, het centrale deel in Maurits noord en het monumentale Elias Beeckmancomplex waar een bijzondere kwaliteit wordt beoogd.

Erfafscheidingen

De overgang tussen gebouw of kavel en openbare ruimte wordt per enclave ingevuld, passend bij de sfeer van die enclave en passend in het specifieke gebiedsdeel. Gebouwde erfafscheidingen grenzend aan de openbare ruimte dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen vanwege het gewenste groene karakter. Indien noodzakelijk worden deze ontworpen, en gebouwd

Voorbeelden van robuust straatmeubilair

Voorbeelden van erfafscheidingen

Collectieve parkeervoorzieningen worden ingepast in het straatbeeld

en gematerialiseerd op dezelfde wijze als het hoofdgebouw. Langs parken en groenvoorzieningen worden erfafscheidingen groen ingeplant.

Parkeren

Parkeren is meer dan het stallen van de auto. In het ontwerp wordt dit zorgvuldig vertaald naar een prettige (parkeer) omgeving. Het streven is dat het straatbeeld niet gedomineerd wordt door auto's. In principe vindt het parkeren op eigen erf plaats, waarbij direct voldaan wordt aan de behoefte om dicht bij huis te parkeren. Het parkeren in de openbare ruimte vindt plaats in groen ogende straten.

Wanneer het om grotere parkeeraantallen in de openbare gaat, gebeurt dit in verspreide parkeerclusters, omgeven door groen.

Voor een groene inbedding bij haaksparkeren heeft het parkeervak een diepte van ongeveer 6 meter en blijft de straat smal.

Indien haalbaar wordt het parkeren gesitueerd onder de bebouwing, verdiept of half verdiept. Een dergelijke voorziening wordt als voorportaal van de woning of gebouw ontworpen, zichtbaar in materialisatie, in atmosfeer en bij voorkeur met inventief gebruik van daglicht.

Afvalinzameling

Er wordt voldoende ruimte op goed bereikbare locaties in de openbare ruimte gereserveerd voor opstelruimte van kliks, deze worden zorgvuldig ingepast. De locaties worden zo gekozen dat afval ook veilig ingezameld kan worden.

Plaatsing van kliks bij gestapelde bebouwing dient collectief inpandig of ondergronds te worden gerealiseerd.

Spelen

Speelplekken worden passend bij de sfeer en identiteit van de deelgebieden, en in samenspraak met bewoners ontworpen. Binnen het gebied biedt het landschap daarnaast ruime aanknopingspunten voor een diversiteit aan speelaanleidingen.

Per enclave komt één grote speelplek voor de oudere jeugd en meerdere speelplekken voor de jongere jeugd. Het exacte aantal en de situering van de speelplekken voor de jongere jeugd is afhankelijk van het bouwprogramma en de stedenbouwkundige situatie per enclave en gebeurt conform het gemeentelijke beleid zoals in het Ontwikkelingsplan is aangegeven.

Water

Het infiltreren en bergen van water is onderdeel van de opgave voor de inrichting van de openbare ruimte. De voorkeur gaat uit naar het combineren met het bestaande en nieuwe groen in deze enclave.

Het afstromen en opvangen dan wel vasthouden van water wordt zichtbaar vormgegeven in de openbare ruimte op een gebiedseigen wijze.

Kunst

Beeldende kunst in de openbare ruimte draagt bij aan het versterken en verdiepen van de gebiedseigen karakteristieken. Het heeft hierbij een belangrijke positieve bijdrage aan het woon- en leefklimaat en de culturele identiteit van (dit deel van) Ede. Om deze reden dient het in een zo vroeg mogelijk stadium van planvorming te worden geïntegreerd.

Speelvoorzieningen worden ingepast in een natuurlijke omgeving

Opgevangen water kan worden gebruikt als speelelement in de openbare ruimte

Kunst in openbare ruimte sluit aan bij het landschappelijke karakter

Kunst in openbare ruimte versterkt gebiedseigen karakteristieken

Wadi in park

Veluwse Poort

Beeldkwaliteit Kazerneterreinen
Enclave Maurits zuid

3

Maurits zuid

3.1 Inleiding

De enclave Maurits zuid vormt de directe schakel tussen het stationsgebied en de Veluwe. De nabijheid van het station, dat het lokale netwerk verbindt met het bovenregionale netwerk, geeft aanleiding voor het ontwikkelen van een hoogwaardig (inter)nationaal woon-, werk- en voorzieningenmilieu met vestigingsmogelijkheden voor verschillende functies. In het Ontwikkelingsplan is het thema dan ook “Netwerk aan de Veluwe”. De Maurits- en Frisokazerne en het gebied aan de overzijde van de Parklaan – waar de oorspronkelijke ontsluiting aan de Stationsweg lag – vormen het stedelijke anker. Binnen het gebied is de overgang van stad naar bos zichtbaar en het contrast tussen stedelijke compacte bebouwing en het landschap van de Veluwe. Kleine privétuinen en terrassen tegenover veel collectief (semi-)openbaar groen.

Hiermee is Maurits zuid niet zomaar een wijk, maar valt te verwachten dat de aanwezigheid van verschillende functies en de directe, hoogwaardige bereikbaarheid zal leiden tot een intensief gebruik van de openbare ruimte.

Het gehele gebied krijgt een groenstedelijk karakter, maar wel zodanig dat de nabijheid van de Veluwe, het natuurlijk karakter en de hoogteverschillen voortdurend beleefbaar zijn; een wandeling vanaf het station langs de kazernes door de wijk naar de Sysselt geeft een continue Veluwebeleving. Het stedelijk netwerk karakter van het gebied wordt ondersteund door gebruiksfuncties (bijv. horeca) in de voormalige legeringsgebouwen Maurits en Friso. Het hieraan verbonden gebruik van de aanliggende openbare ruimte versterkt dit nog meer.

In deze enclave is er sprake van vier deelgebieden. Deze zullen ieder apart aan de orde komen nadat eerst de beeldkwaliteitsaspecten voor de hoofdstructuur van deze enclave, en de openbare ruimte en bebouwing zijn beschreven. De uitgangspunten en criteria uit hoofdstuk 2 zijn ook van toepassing op de deelgebieden.

Netwerk aan de Veluwe biedt ruimte aan bijzondere initiatieven FoodValley ("Eethuisje" De Stuurli & Atelier Gras)

3.2 Hoofdstructuur

Bebouwingsstructuur

De twee monumentale gebouwen Maurits en Friso en de oorspronkelijke cultuurhistorische opzet vormen de basis voor de bebouwingsstructuur. In het gebied achter de twee kazernesgebouwen wordt overwegend compacte laagbouw gerealiseerd, met in de noordoost- en zuid-oosthoek hooge accenten op stedelijk niveau. Aanwezige hoogteverschillen in het gebied worden zichtbaar in de opzet van de centrale delen achter de kazernesgebouwen, door een plateau-gewijze opzet in de richting van de Veluwe en als hellingen in de randzones. Er is een overgang van een meer formeel karakter aan de westzijde, achter de kazernesgebouwen, naar een meer informeel en transparante bebouwingsstructuur, aan de oostzijde, bij de overgang naar de Sysselt. Om ook bij een hoge woningdichtheid het boskarakter te kunnen realiseren, zullen woningen merendeels beschikken over privétuinen en/of collectieve semi-openbare groen zones tussen de woningen en minder vaak over grote privétuinen.

Groenstructuur

Een robuuste groenstructuur met deels monumentale waarde omzoomt het gebied. Het gebied aan de noordzijde is een wezenlijk onderdeel van de hoofdgroenstructuur van Ede en wordt omgevormd tot een parkbos, waarin ook de voormalige stormbaan is opgenomen. Centraal in de Maurits zuid komt een nieuwe groenstructuur die de stad via het Frisopark, gelegen voor de Maurits en Friso, verbindt met de Veluwe en de functie krijgt van een intensief te gebruiken wijkpark. Een steilrand met hoogopgaande bomenrij begrenst het gebied met de twee kazernesgebouwen. Direct langs het spoor loopt een robuuste bestaande bosstrook, een verbinding tussen Ede en de Veluwe die zijn recreatieve en ecologische functie behoudt.

Verkeersstructuur

De hoofdverkeersstructuur wordt gekenmerkt door een lus met twee aansluitingen op de Parklaan. Alle deelgebieden zijn aangesloten op deze lus.

In het gebied bevinden zich twee langzaamverkeeroutes, één oostwestroute die de oorspronkelijke entree volgt vanaf de Stationsweg door het Frisopark, en één noordzuidroute die middels een langzaamverkeerviaduct over het spoor verbonden is met het ENKA terrein.

De kazernecomplexen zijn de blikvangers van het gebied

Bos	Stedelijke hoofdontsluitingsweg
Groenstructuur parklaan	Hoofdontsluitingsweg
Park	LV route
Groenstructuur hoofdontsluiting	Spoorlijn
Laanbeplanting	Hoofdtoegang historische acces
Excercitieveld	LV toegang historische acces
Monumentale bebouwing	OV toegang
Bebouwingvlak	
Bebouwing	
Bebouwingsaccent	

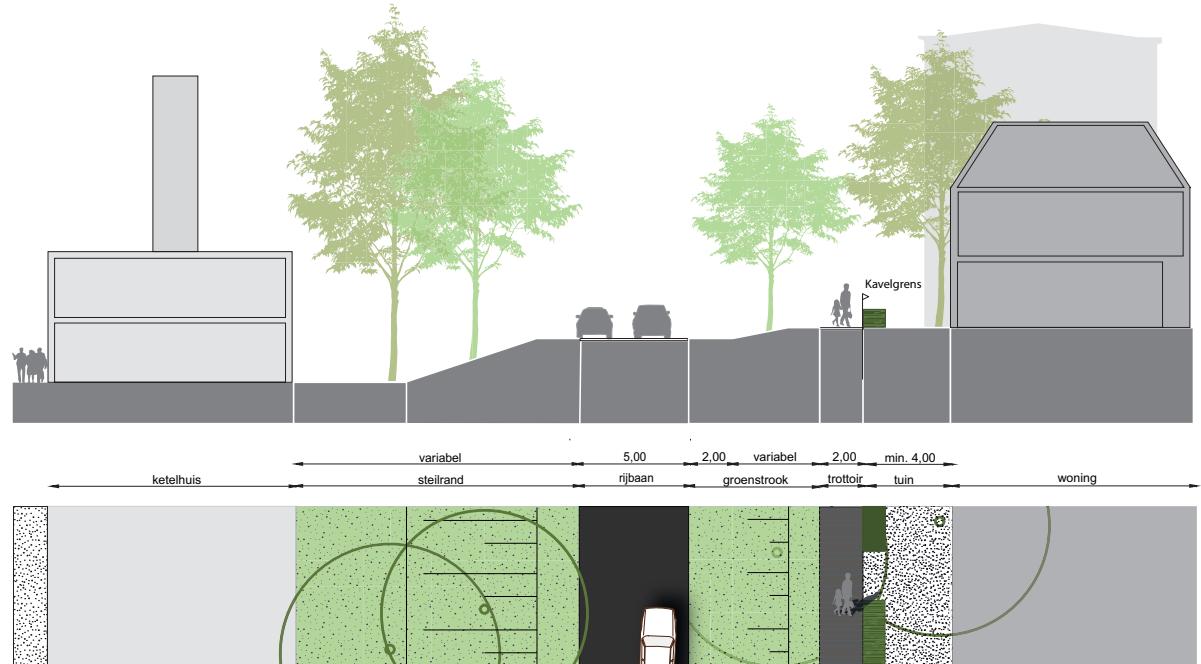

Hoofdstructuur Maurits zuid

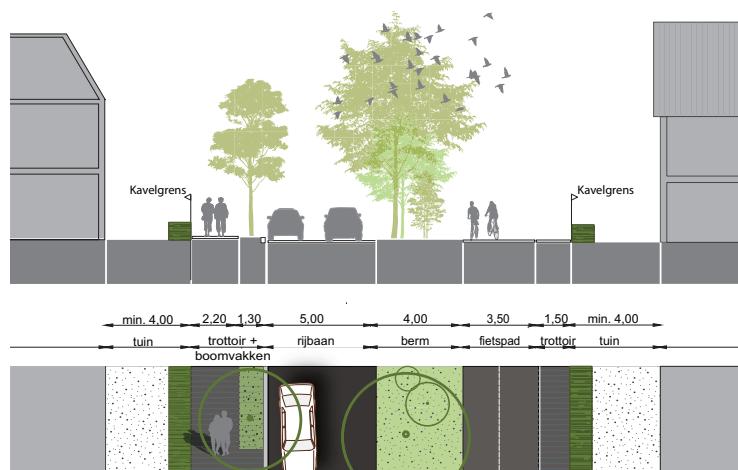
Profielen

De hoofdontsluitingsweg heeft een herkenbaar en een-duidig ingericht profiel met nagenoeg overal een brede bosrijke berm en vrijliggend fietspad. Aan de westzijde wijkt deze af van het hoofdprofiel; er is géén vrijliggend fietspad en géén brede bosrijke middenberm. Het groene karakter wordt hier al gevormd door de monumentale bomenrij op de steilrand langs de westzijde van de weg. Bij het deel van de lus aan de zuidzijde ontbreekt een vrijliggend fietspad. De hoofdontsluitingsweg wordt vrijgehouden van parkeren.

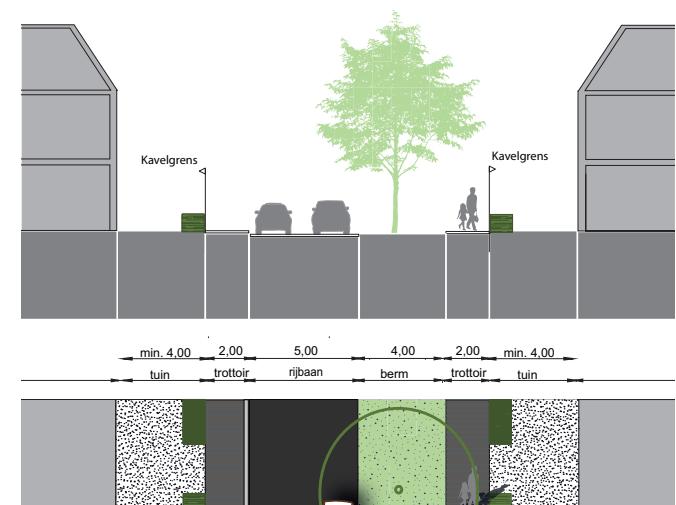
Door de plateau-gewijze verkaveling worden de hoogteverschillen in de openbare ruimte zichtbaar, zie principeprofiel bij steilrand. Deze steilranden dragen bij aan de groenbeleving binnen de woonvelden.

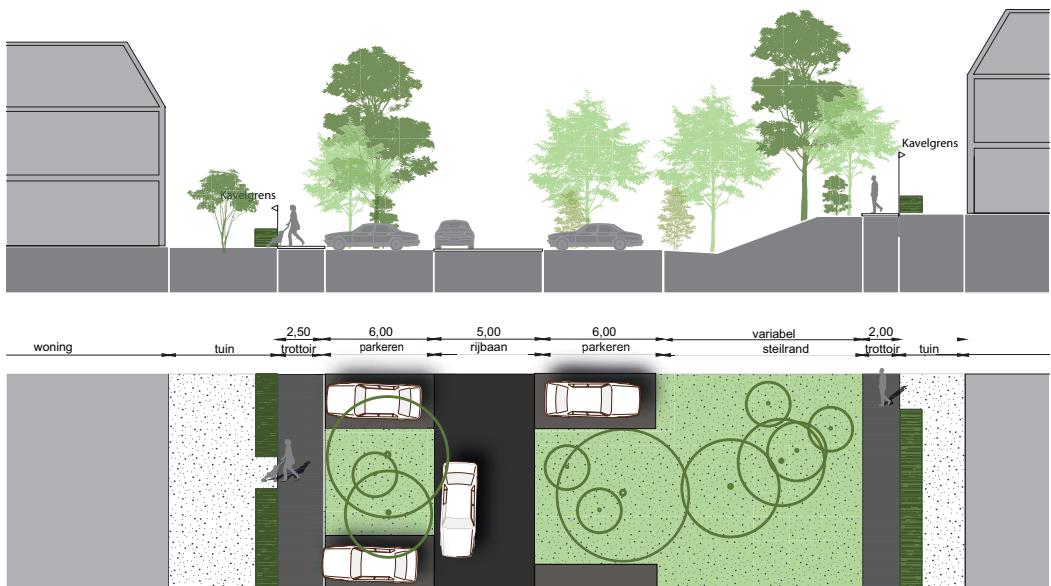
Profiel hoofdontsluiting aan westzijde langs de steilrand

Profiel hoofdontsluiting aan oostzijde

Profiel hoofdontsluiting aan zuidzijde

Principleprofiel bij steilrand

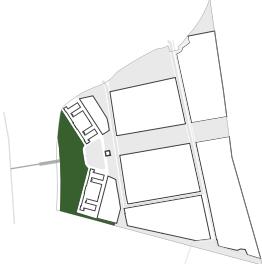
Bermen in het profiel hoofdontsluiting

Groen straatbeeld

Parken en pleinen

Het Frisopark

Het Frisopark wordt ingericht als een attractief stedelijk park met een hoogwaardige representatieve inrichting. Het biedt ruimte voor stedelijke levendigheid, attractie en dynamiek in een sfeervolle groene setting. De gebouwen Maurits en Friso zijn sterke beeld- en identiteitsbepalers.

Het hoogteverschil in het park wordt trapsgewijs geïntegreerd en beleefbaar gemaakt. Strak vormgegeven hoogtelijnen, geaccentueerd door cortenstalen randen van ongeveer een halve meter hoog, worden afgewisseld met een oplopend graslandschap tussen deze lijnen. Het straalt in eenvoud rust en grootsheid uit. Zit-elementen, verlichting en trappen worden geïntegreerd in het ontwerp en specifiek vormgegeven voor deze locatie in samenhang met de cortenstalen randen.

Sfeermontage Frisopark, zicht vanuit de stationstoegang

Een toekomstige toegang tot het vernieuwde station Ede-Wageningen en tevens onderdoorgang naar het busstation en het ENKA-terrein mondt uit in het Frisopark. Vanaf deze toegang worden voetgangers langs verschillende routes, de hoogteverschillen overbrugend, door het park naar de gebouwen geleid. Vanaf het perron en met een lift in de openbare ruimte is het hoogteverschil direct overbrugbaar.

Een nieuwe fietsvoetgangersbrug over de Parklaan legt een verbinding tussen de stad via het Frisopark naar de achtergelegen Veluwe en verbindt de gebieden aan weerszijde van de Parklaan. Deze verbinding symboliseert tevens de oude toegang en versterkt de oude symmetrie. De brug wordt transparant, smal en terughoudend vormgegeven in relatie tot de toekomstige stationsoverkapping.

Speelruimte wordt geboden door een variatie in diverse verharde en onverharde parkdelen en door de vormgegeven hoogteverschillen. Eventuele speeltoestellen passen in de sfeer en identiteit van het Frisopark.

Het Frisopark biedt ruimte voor stedelijke activiteiten in een groene setting

Ontspanning in het park

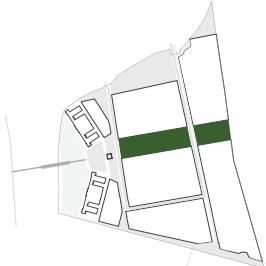

Trappen in het park

Robuuste inrichtingselementen in het Frisopark

Het Netwerkpark

Het Netwerkpark is gelegen tussen de centrale plateaus en vormt de verbinding tussen het Frisopark en de Systelt. De overgang van het cultuurlijke Frisopark naar de bossen van de Veluwe komt in het parkontwerp tot uiting in beplantingssoorten

en plantmethode. Het park krijgt grotendeels een transparant karakter. De boomdichtheid neemt richting de Veluwe toe. Het te overbruggen hoogteverschil wordt door lange oostwestgerichte zichtlijnen zichtbaar gemaakt.

Hoogteverschillen worden in het park geaccentueerd. Om de samenhang met het Frisopark te versterken worden met cortenstaal enkele accenten toegevoegd.

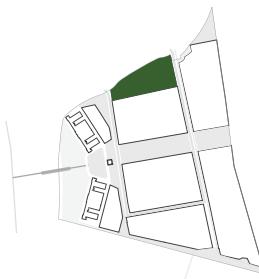
Een speelvoorziening voor de oudere jeugd wordt opgenomen in het centrale deel. De speelplek krijgt een stedelijke uitstraling. Het park biedt verder ruimte voor

In het Netwerkpark zijn de hoogteverschillen beleefbaar

voetbal/speelruimte op een vlak open gedeelte in het park. In het park komt een vrije langwerpige ruimte van hoog naar laag om sleeën in de wintermaanden te faciliteren.

Bospark

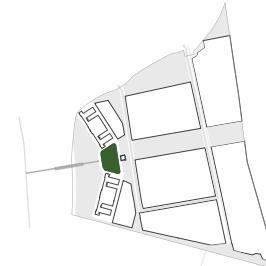
Het bestaande bos aan de noordzijde wordt in samenhang met het bos aan de zuidzijde van de enclave Maurits noord omgevormd tot een extensief te gebruiken bospark.

De stormbaan blijft in een boskamer behouden en draagt bij aan het beeld van de militaire geschiedenis van dit gebied. Behoudens enkele paden worden er verder geen elementen toegevoegd. Extensieve recreatie en natuurbeleving staan centraal.

De stormbaan aan de noordzijde van de enclave

Appèlplaats

De Appèlplaats, gelegen tussen de twee monumentale Maurits- en Frisokazernegebouwen, is onderdeel van het Frisopark en wordt ingericht als een hoogstedelijk podium dat ruimte biedt voor terrassen, optredens, festivals etc.

Het Ketelhuis maakt onderdeel uit van deze zone. Rond het Ketelhuis is ruimte voor terrassen. Lage erf- of terrasafscheidingen die ruim zicht op het Ketelhuis laten, zijn toegestaan. In de openbare ruimte rondom het gebouw wordt niet geparkeerd. Aan de zijde van de Parklaan steekt de Appèlplaats iets boven het maaiveld uit en snijdt aan de andere zijde in het groen. De huidige bestrating en straatpatronen zijn leidend voor de herinrichting van het plein. Een waterelement verleent dit de Appèlplaats: in de zomer (bedriegertjes) en in de winter (ruimte voor) een schaatsbaan. Het element is strak en modern vormgegeven.

Sfeermontage Appèlplaats

Beeldkwaliteitskaart Maurits zuid

- Bos
- Groenstructuur parklaan
- Park
- Gras (open)
- Excercitieveld
- Laanbeplanting
- Groenstructuur hoofdontsluiting
- Monumentale bebouwing
- Beeldbepalende bebouwing
- Bebouwingsaccent
- Steilrand
- ↔ Verkavelingsrichting
- Zichtlijn

3.3 Beeldaspecten openbare ruimte en groen

Openbare ruimte

De openbare ruimte wordt robuust vormgegeven, passend bij het militair verleden en het Veluwekarakter. Het straalt vooral eenheid en rust uit waarbij het bosrijke karakter nabij de Veluwe de boventoon voert. Materiaalgebruik sluit hierbij aan.

Steilranden, kenmerkend voor dit gebied, worden in de openbare ruimte geaccentueerd en steeds per deelgebied op eenzelfde wijze zichtbaar en groen in het profielen opgenomen. De waterbergings, die vanwege de hoogteverschillen extra aandacht vraagt, wordt functioneel en visueel in de ontwerpen meegenomen.

Groenbeeld

Beplantingssoorten worden gevarieerd per straat, inheems en streekeigen. Beukenhagen zijn mogelijk als structurerend element bij overgangen privé-openbaar. Plantvakken en bermen hebben een dusdanige afmeting dat ruimte is voor bomen en heesters. De steilranden in de woonstraten worden transparant beplant met diverse inheemse bomensoorten en heesters.

Aan de zuidzijde van de enclave loopt een strook groen, grenzend aan een brede bosstrook langs het spoor. De strook zal daarop aansluiten en aangevuld worden met een menging van streekeigen inheemse bomen zoals berk en eik met parkbomen, wat de ecologische functie verbeterd. Ten behoeve van de recreatieve functie wordt het voetpad door de bosstrook op diverse plekken aangesloten op de wijk. Ter hoogte van de langzaamverkeersverbinding over het spoor is een open karakter van het bos gewenst uit oogpunt van sociale

veiligheid. Waar mogelijk wordt, ten behoeve van de afschermende functie richting het spoor, ruimte gemaakt voor de aanplant van heesters.

Parkeren

Uitgangspunt blijft dat er, waar mogelijk, in parkeren op eigen terrein wordt voorzien. Voor het gebruik van de drie monumentale gebouwen (Maurits, Friso en het Ketelhuis) moet voldoende ruimte gereserveerd worden voor parkeren ten behoeve van nieuwe functies. Om de kwaliteit, de uitstraling van de gebouwen en de openbare ruimte er omheen te versterken, dient het parkeren bij de gebouwen ondergronds te worden opgelost. In de tijdelijke fase kan geparkeerd worden in de ruimte direct achter de bestaande kazernesgebouwen. Ook in de tijdelijke situatie zal de uitstraling van het terrein kwalitatief goed moeten zijn. In de openbare ruimte wordt zeer beperkt voorzien in aanvullende openbare parkeergelegenheid. Gezien de nabijheid van het station zal er in Maurits zuid, in de toekomst, sprake zijn van een vorm van vergunningparkeren. Onder aan de voet van de steilranden in woonstraten is ruimte voor parkeren op maaiveld. Door de rijke beplanting en de hoogteverschillen zullen auto's het straatbeeld niet domineren.

Spelen

Speelplekken in de diverse woonbuurten worden gekenmerkt door groene, boomrijk ingerichte plekken, variërend van hoogstedelijke inrichting ter hoogte van het Frisopark, tot natuurlijke speelplekken aan de Veluwezijde.

Bestaande hoogteverschillen worden behouden en als ontwerpmiddel ingezet

Natuurlijke erfscheiding

Boomrijke speelplaats in een woonbuurt

3.4 Beeldaspecten bebouwing

De bebouwingshoogte is gevarieerd en verschilt per deelgebied. Het beeld wordt hoofdzakelijk gedomineerd door 2 à 3 lagen bebouwing met een kap. Direct langs de Sysselt kan een meer gedifferentieerd beeld ontstaan.

De nieuwe bebouwing wordt getypeerd als compact, stedelijk. Er is een zekere toenemende transparantie richting Veluwe.

In de architectuur van de bebouwing komt de overgang van de "formele" westzijde naar de "informele" oostzijde tot uitdrukking in hoofdvorm en materiaalgebruik. Er is sprake van een eigentijds vormgegeven verwantschap met de kazernesgebouwen in opbouw van hoofdvorm, materiaal en detaillering en in de richting van de Veluwe een meer vrije vorm met het gebruik van andere natuurlijke materialen.

Voor een deel van het gebied wordt expliciet uitgegaan van een schilddakvorm, waarmee gerefereerd wordt aan de bestaande verschijningsvorm van de Friso- en Mauritskazerne. Ook de hier gebruikte architectonische ontwerpmiddelen als (midden)risaliet en gebouwkoppen vormen een inspiratiebron voor een eigentijds ontwerp.

Aan de uiterste noord- en zuidoostzijde van de enclave bevinden zich hoogteaccenten in de bebouwing. Langs de randen van de centrale groenzone zorgen bescheiden bebouwingsaccenten op zorgvuldig gekozen plekken voor een ondersteuning van de route naar de Veluwe. Ook langs de hoofdontsluitingsweg versterkt een bebouwingsaccent de westelijke entree van de enclave.

Deelgebieden

Er worden de volgende deelgebieden onderscheiden, waarbij de gebieden 1 en 2 onderdeel zijn van de eerste fase met een gedetailleerde beschrijving van de beeldkwaliteit. De deelgebieden 3 en 4 worden op hoofdlijnen behandeld.

1. Centrale Plateaus
2. Sysseltse vlak
3. Het Kazerneplateau
4. Mauritskwartier

Ligging deelgebieden

Het straatbeeld wordt hoofdzakelijk gedomineerd door twee tot drie bouwlagen met kap

Risaliet en schilddak

Een vrije verkaveling vormt de overgang naar de Veluwe

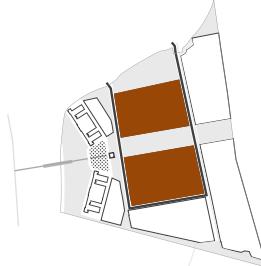
Proefverkaveling Maurits zuid

Op de afbeelding hiernaast is de proefverkaveling te zien voor Maurits zuid. Deze is indicatief en geeft een beeld van de mogelijke ontwikkelingsrichting.

3.5 De Centrale Plateaus

Sfeer en identiteit

Het deelgebied achter het Kazerneplateau, afgescheiden door de met bomen begroeide steilrand, wordt begrensd door de lusvormige hoofdontsluitingsweg. Binnen deze lus wordt de nieuwe bebouwing op plateaus ingevuld. De plateaus en bijbehorende steilranden vormen samen een belangrijk en herkenbaar thema voor de wijze waarop in dit deel van de enclave de bebouwing de helling naar de Veluwerand toe "op kruip". De functie in het gebied zal hoofdzakelijk wonen zijn. Gezien de ligging nabij het station zal eveneens ruimte worden geboden aan andere functies, mits passend binnen de woonomgeving.

De richting van de hoofdmassa van de bebouwing is noord-zuid, evenwijdig aan de hoogtelijnen. De verkaveling kan afwisselend in stroken of open blok bebouwing zijn, zolang de herkenbare eenheden gekenmerkt worden door de ligging op een eigen plateau. De bouwblokken, hoofdzakelijk rijenwoningen, staan bij voorkeur temidden van (semi)collectief groen, maar kunnen ook individueel verkaveld zijn. De bebouwing langs de hoofdontsluitingsweg heeft een begeleidende en representatieve uitstraling en toont in kapvorm (schildkap) verwantschap met de Maurits- en Frisokazerne. De rijke beplanting op de steilranden is transparant en bestaat uit een menging van inheemse bomen en struiken.

De centrale plateaus liggen aan weerszijden van de groene as, het Netwerkpark. De bescheiden bebouwingsaccenten langs het Netwerkpark kunnen worden

Sfeerimpressie zicht op de Centrale plateaus vanaf het Netwerkpark

Bijzondere woningen georiënteerd op het Netwerkpark

Kleine hoogteaccenten in de bebouwing

Rijwoningen voornamelijk twee bouwlagen met kap, parkeren passend in straatprofiel opgelost

gevormd door een grotere bouwhoogte tot vier bouwlagen of een wat afwijkende situering. In de zone die het bestemmingsplan aangeeft kan één bebouwingsaccent worden gerealiseerd waarvan de footprint in het Netwerkpark mag staan. De accenten hebben een expressieve vormgeving, zonder dat zij een poort vormen. Wanneer dat vraagt om een afwijking in architectuurbeeld, dan is dat toegestaan.

De noordwesthoek van het noordelijke plateau vormt tegelijkertijd een belangrijk accent bij de entree van de enclave dat in maximaal 6 lagen kan worden uitgevoerd.

Situering op perceel

- Bebouwingsaccenten langs het park mogen voor een deel tot in de erfafscheiding gebouwd worden wanneer dit de accentwerking versterkt
- Het parkeren wordt opgelost op het erf, individueel, of collectief mee-ontworpen in het bouwblok

Gebouw, massa, vorm

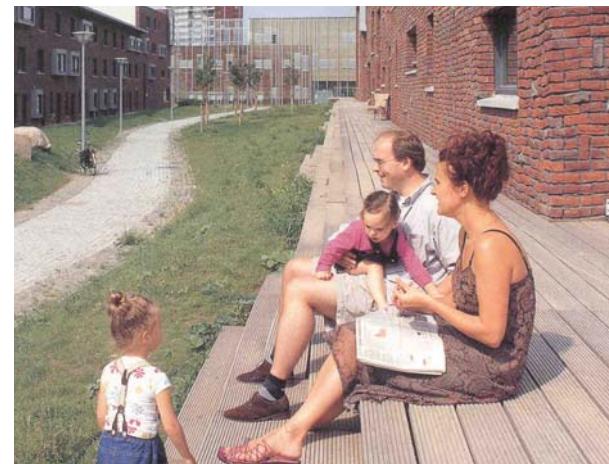
- Bebouwing grondgebonden woningen is hoofdzakelijk 2 à 3 lagen met een kap, incidenteel uitgevoerd in 4 lagen
- Incidenteel is kapvorm plat gedekt ook mogelijk
- De bebouwing heeft een herkenbare hoofdvorm met bewerkte koppen. Andere typische kenmerken van de Maurits en de Friso gebouwen kunnen op een eigentijdse vorm in het ontwerp terugkomen, zoals (midden)risaliet

Detailering, materialisering

- Kleur en materiaal gebruik zijn verwant met de Maurits- en Frisokazerne gebouwen, dat wil zeggen overwegend baksteen, met pannen gedekt

Beeldaspecten Centrale Plateaus

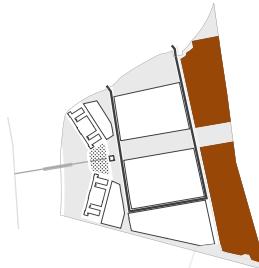
Stedelijk wonen met terras

Beëindiging van een rij vormgegeven

3.6 Sysseltse vlak

Sfeer en identiteit

In deze bebouwingszone, direct tegen de rand van de Veluwe, en dus de verbindende schakel met de Veluwe, wordt openheid en transparantie in de bebouwing nagestreefd. In combinatie met de inrichting van de openbare ruimte, de beplantingssoorten en een grote variatie in de verhouding privé-openbaar levert dit het beeld op alsof de woningen in het bos staan en bij de Veluwe horen.

Het meest oostelijk deel van het gebied wordt gekenmerkt door een sterk reliëf. Dit reliëf kan worden benut in de verkaveling en woningtypologie.

De bebouwing is gestapeld of geschakeld in compacte bouwblokken die vrij in het groen staan. De verkaveling is min of meer oostwest gericht, zodat bospercelen het gebied instromen. De bebouwingsblokken en de korte toegangsstraten worden landschappelijk ingepast, wisselend van richting en sluiten aan bij de bosrijke sfeer in de overgang naar de Veluwe. Ook in verschijningsvorm past de bebouwing bij het boskarakter van het gebied. De openbare en gemeenschappelijke ruimte overheerst in het beeld, veranda's en terrassen tonen zich ondergeschikt.

Twee hoogteaccenten, één aan de noordkant en één aan de zuidkant, hebben elk een eigen betekenis. Het accent aan de noordkant markeert de plek waar stad en Veluwe elkaar raken, het zuidelijke accent markeert de entree van Ede bij het spoor en maakt de nieuwe

Sfeerimpressie wonen langs de Veluwezoom

Hoogteverschillen worden in beeld gebracht

Geen afgescheiden tuinen, maar terrassen, vlonders en collectieve ruimten

woonwijk herkenbaar vanaf het ENKA terrein (aan de overzijde van het spoor).

Aan de noordzijde van het Netwerkpark bevindt zich een bescheiden bebouwingsaccent.

Situering op perceel

- Hoofdzakelijk strokenbebouwing of compacte rijen verkaveling
- Rooilijnen van de bouwbladen langs de hoofdroute kunnen variëren
- Afwisselend kunnen grondgebonden woningen en appartementen voorkomen
- Gestapelde bebouwing staat op voldoende afstand van grondgebonden bebouwing

Zuidelijk hoogteaccent transparant richting Veluwe

Noordelijk hoogteaccent samengesteld compact volume

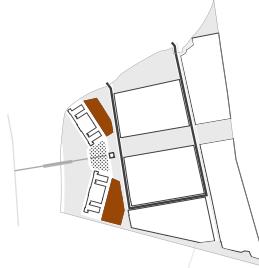
Individuele bouw in woningblok

Beeldaspecten Sysselte vlak

3.7 Het Kazerneplateau

Sfeer en identiteit

De gebouwen Maurits en Friso zijn de beelddragers van het Kazerneplateau. Het Kazerneplateau wordt omgeven door de steilrand met een groene bomenrij. Tussen de steilrand en kazernegebouwen is ruimte voor nieuwbouw die bijdraagt aan het versterken van de cultuurhistorische karakteristiek van het gebied. De situering van de nieuwbouw respecteert de oorspronkelijke terrein- en gebouwopzet. Deze wordt als een haast logische verlenging van de bestaande bebouwing op het plateau toegevoegd, de nokrichting en geleiding volgend van de drie bouwdelen haaks op het hoofdgedeelte aan de achterzijde van de monumentale gebouwen. In het verlengde van de ruimtes tussen de gebouwdelen zorgen de oorspronkelijke of bestaande robuuste groenvakken voor geleiding en een volwassen groenbeeld.

De bebouwing staat vrij in de ruimte, zonder erfafscheiding. De nieuwbouw voegt kwaliteit toe zonder dat het de monumentale gebouwen in beeld en massa overheert, de middenhallen blijven het gebied domineren. De hoofdvorm is helder, rechthoekige met een flauwe, enkervoudige kap. Goot- en bouwhoogte van de nieuwbouw sluit aan op de bestaande hoogte, overwegend twee bouwlagen met kap en incidenteel drie bouwlagen met kap. De bebouwing heeft een kleinschalige gevelindeling, rekening houdend met de maat en schaal in de gevels van de monumentale gebouwen. Ook kleuren en materiaalgebruik is afgestemd op de monumentale bebouwing.

Sfeerimpressie Kazerneplateaus

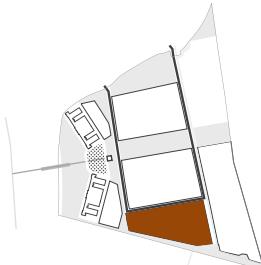
Parcellering nieuwbouw sluit aan op bestaande bouw

Nieuwbouw heeft een heldere bouwvorm en een sobere expressiviteit

3.8 Het Mauritskwartier

Sfeer en identiteit

grenst aan de spoorzijde aan de groene verbinding tussen Veluwe en stad. De woonfunctie zal de belangrijkste zijn, eventuele andere functies zijn ondergeschikt.

De verkaveling is hoofdzakelijk noord-zuid gericht. Straten langs de woningen lopen daardoor enigszins hellend af richting de spoorzone. De bebouwing begeleidt de hoofdontsluitingswegen en de hoofdfietsroute. De bebouwing in het gebied vormt een eenheid, de grondgebonden (rij)woningen zijn verwant. Hoogteverschillen komen in de aaneenschakeling van de woningen tot uitdrukking. Parcellering kan de beleving van hoogteverschillen versterken. Kleur- en materiaalgebruik zijn verwant met de natuurlijke omgeving, dat wil zeggen glas, baksteen, hout en natuurlijke gedekte tinten. In de noordwesthoek komt een bescheiden accent dat in het verlengde van de westelijke hoofdontsluitingsweg ligt.

In dit gebied wordt op een andere manier dan op de centrale plateaus gebruik gemaakt van de hoogteverschillen. Het terrein loopt enigszins af naar het spoor, hier staat de bebouwing meer haaks op de hoogtelijnen. Het Mauritskwartier

Sfeerimpressie Mauritskwartier

Rijwoningen hebben een collectieve hoofdvorm

Gesloten bebouwing ter afscherming van het spoorgeluid

Veluwse Poort

Beeldkwaliteitsplan Kazerneterreinen

Enclave Maurits noord

Maurits noord

4.1 Inleiding

Cultuur en Kunst staan centraal in deze enclave, waar in 1908 de bereden artillerie zich vestigde met een markant paviljoen en een aantal functioneel daaraan gerelateerde gebouwen (de manege, hoefsmederij, een drafveld en diverse paardenloodsen). Deze vroegere functie en de beeldbepalende gebouwen dragen bij aan de identiteit van het gebied en vormen een sterke inspiratiebron voor het ontwerp van de nieuwbouw in de enclave.

Naast wonen komt er een grote diversiteit van functies in de creatieve en ambachtelijke bedrijfssector, evenals maatschappelijke functies als onderwijs, kinderopvang en stedelijke voorzieningen (maatschappelijke opvang).

Het thema 'Cultuur en Kunst' uit het Ontwikkelingsplan geeft aanleiding tot een grote diversiteit aan woningtypen met flexibele en inspirerende, vrij indeelbare woningplattegronden. Te midden van de sfeervolle kazernengebouwen ontstaat een levendige wijk waar creativiteit, activiteit, ontmoeting en verbinding centraal staan.

Hieronder volgen eerst de beeldkwaliteitsaspecten voor de hoofdstructuur van deze enclave, daarna die voor de openbare ruimte en de bebouwing. Vervolgens komen de vier deelgebieden binnen deze enclave aan de orde. Ook de uitgangspunten en criteria zoals genoemd in hoofdstuk 2 zijn van toepassing op deze deelgebieden.

Cultuur en Kunst in Maurits noord

Karakteristieke bebouwing

4.2 Hoofdstructuur

Bebouwingsstructuur

De bebouwingstructuur in de enclave is gebaseerd op de oorspronkelijke militaire bebouwingsopzet. Aan weerszijden van de centrale as, in de strook waar de H-gebouwen staan, wordt de oorspronkelijke symmetrische opzet hersteld en versterkt. Nieuwe gebouwen in deze strook volgen de noordzuidgerichte verkavelingstructuur. Ten noorden van deze strook, in de lijn van de voormalige paardenstallen, volgt nieuwe bebouwing het van oorsprong strakke en ritmische patroon. In de noordelijke zone vormen de bouwblokken een open bebouwingswand, gericht naar de buitenzijde van de enclave. In de zuidelijke zone bestaat de bebouwing uit losse objecten. De bebouwing is hoofdzakelijk twee lagen met kap.

Groenstructuur

Robuuste en volwassen groenstructuren langs de randen omkaderen de enclave. De monumentale bomenrijen bij de entree en langs de historische routes, de Kazernelaan en de Eikenlaan zijn prominente beeldbepalers. Binnen het gebied dragen monumentale bomen bij aan het karakter en de sfeer van het gebied.

Direct ten noorden van de voormalige paardenstallen ligt een beplante steilrand van formaat die de terreingeleding versterkt. Aan de zuid- en oostzijde kennen de hoogteverschillen een glooiend verloop en bevindt zich de overgang naar het bos van de Syssel. Het bestaande bosperceel aan de zuidzijde wordt omgevormd tot parkbos.

Verkeersstructuur

Het wegenpatroon, eveneens sterk gebaseerd op de cultuurhistorische plattegrond, bestaat uit een ontsluitingsring met binnenin een autoluw verblijfsgebied. De enclave krijgt een ontsluiting op de Eikenlaan en de Parklaan.

In noordzuidelijke richting loopt een hoofdfietsroute, die vervolg wordt via de Maurits zuid richting de Enka. De historische route over de Kazernelaan wordt hersteld. Voor voetgangers komt een extra verbinding naar de Klinkenbergweg in de noordwest hoek van de enclave.

De kazernecomplexen met tuin inrichting

Bestaande bebouwing in strak, ritmisch patroon

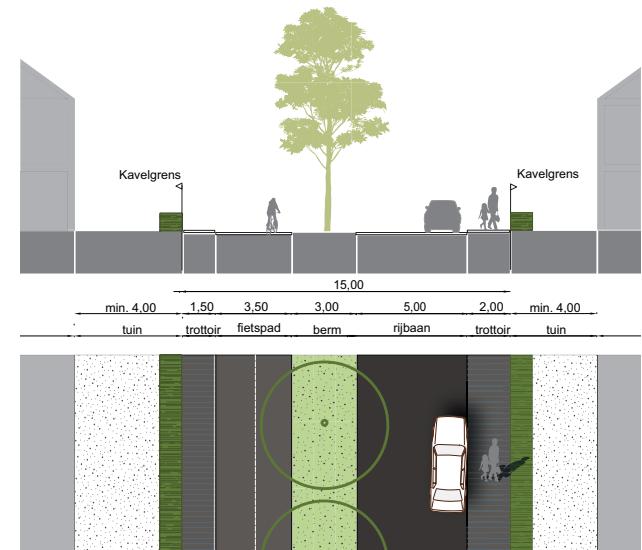

Profielen

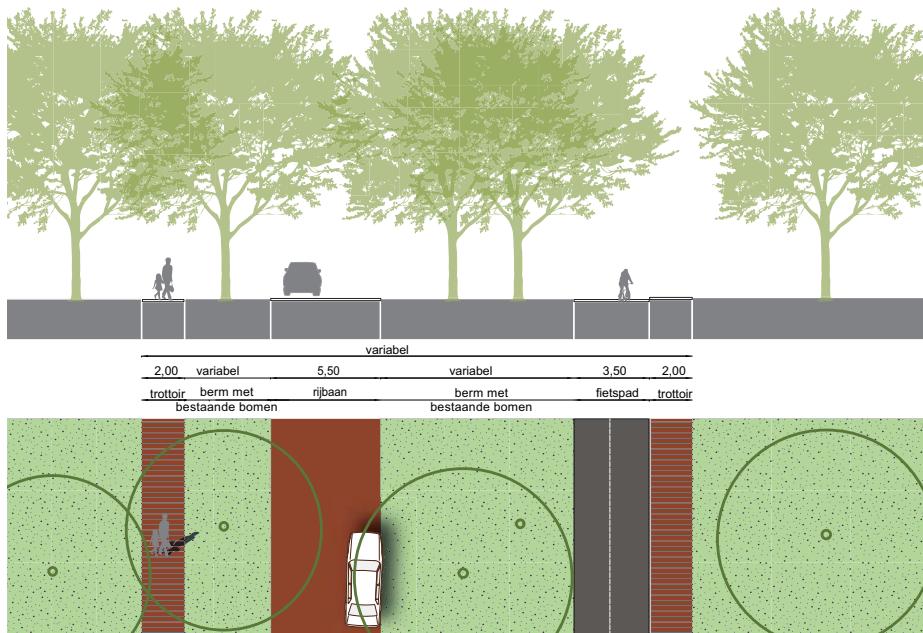
Het profiel van de ontsluitingsring rondom het autoluwe gebied wordt herkenbaar gezoneerd voor voetgangers en automobilisten, en heeft door de berm grenzend aan het groene gebied rondom een omzomend karakter.

Het autoluwe gebied binnen de ring wordt ingericht volgens het Shared space principe, waarbij er geen functionele scheiding is voor voetgangers, fietsers en auto's. Het autoverkeer is er beperkt.

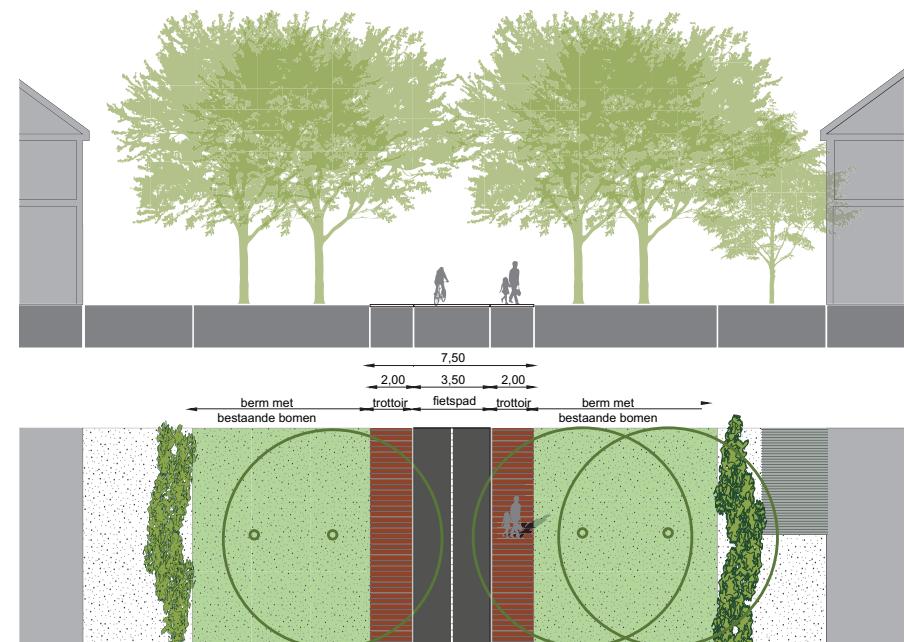
Het profiel van de weg vanaf de Eikenlaan naar de ontsluitingsring onderscheidt zich van het basisprofiel doordat de berm een rijke laanbeplanting heeft, ter versterking van het entreekarakter en de doorgaande fietsstructuur.

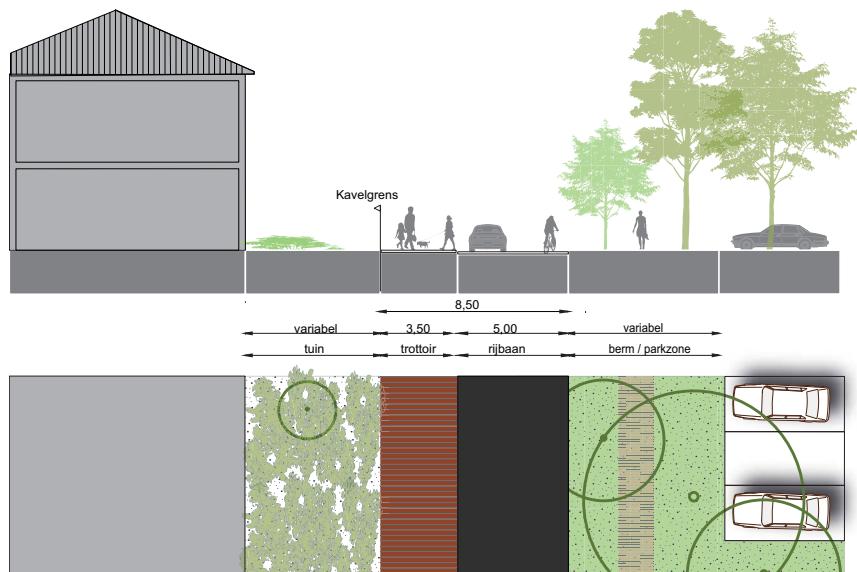
Profiel hoofdontsluiting richting Eikenlaan

Profiel hoofdontsluiting zuidelijke entree

Profiel hoofdontsluiting langzaamverkeersroute

Principleprofiel ontsluitingsring

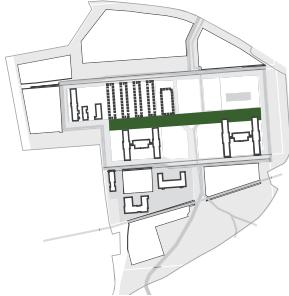

Principleprofiel autoluw zone

De bereden artillerie voor de kazernecomplexen

Parken en pleinen Centrale pleinruimte

De centrale pleinruimte ademt de sfeer van een voetgangersgebied waar de auto te gast is en waar doorgaand verkeer niet mogelijk is. Het biedt volop ruimte voor ontmoeting en verbinding. De openbare ruimte vormt een samenhangend geheel. Als basis

wordt het geheel in gebakken klinkers uitgevoerd. Op bijzondere plekken voor bijvoorbeeld verblijf, buitenexpositie of herinnering worden aanvullend speciale materialen toegepast. Meubilair wordt passend bij de sfeer en identiteit gekozen. De overgang tussen openbaar en privé wordt subtiel vormgegeven. Grenzend aan de pleinruimte is zicht op de bebouwing uitgangspunt. De bestrating loopt veelal door tot aan de gevel.

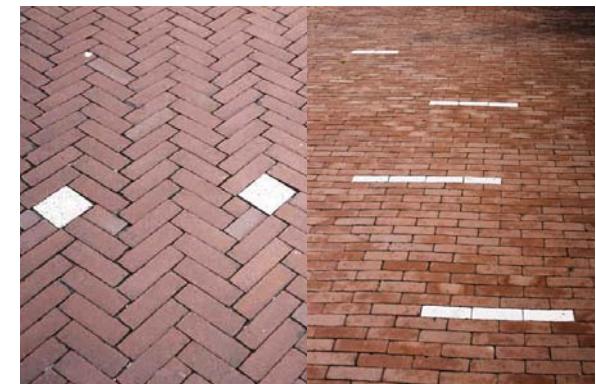
Kunst en spelen

Auto's zijn te gast in de centrale zone

Creatieve vormen van straatmeubilair

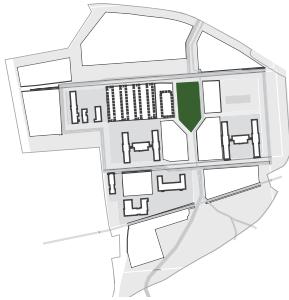

Aanduidingen voor bijvoorbeeld parkeren zijn subtiel

Kunst in de openbare ruimte

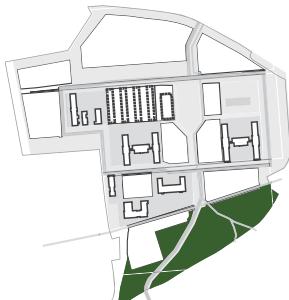
Het Drafveld

Het voormalige militaire drafveld, dat oorspronkelijk bestond uit zand, zal in de nieuwe situatie in zijn herkenbare vorm als een groen veld een centraal punt voor ontmoeting en verbinding vormen. Het wordt zo ingericht dat er veel ruimte

is voor groen, spelen, en verblijven. Follies, tijdelijke exposities, optredens en allerlei vormen van gebruik behorende bij het thema 'Cultuur en Kunst' zijn mogelijk.

Parkbos

Aan de zuidzijde van de enclave ligt een gebied wat doorsneden wordt door de Parklaan. Hier wordt het huidige bos omgevormd tot een half-open natuurlijk Parkbos met enkele weides. Er zijn diverse vormen van verblijven, recreëren en

spelen in de natuurlijke omgeving mogelijk, ook voor de oudere jeugd. In welke vorm dat zal zijn, zal afgestemd worden op de toekomstige behoefte.

Kunst in de openbare ruimte op het Drafveld

Kunst in het Parkbos

Expositieruimte op het Drafveld

Speeltoestel sluit aan op het thema Kunst

In het Parkbos wisselen open en dichte beplanting elkaar af

Beeldkwaliteitskaart
Maurits noord

- Bos
- Groenstructuur parklaan
- Park
- Gras (open)
- Excercitieveld
- Laanbeplanting
- Groenstructuur hoofdontsluiting
- Monumentale bebouwing
- Bestaande bebouwing
- Beeldbepalende bebouwing
- Bebouwingsaccent
- Steilrand
- ↔ Verkavelingsrichting

4.3 Beeldaspecten openbare ruimte

Openbare ruimte

De enclave krijgt een eenduidige inrichting in groen en verharding. In tegenstelling tot de andere enclaves wordt de hoofdontsluitingsweg en de centrale ring uitgevoerd in gebakken straatlinkers. Dit geldt ook voor het deelgebied 'De Paviljoens'. De overige deelgebieden worden uitgevoerd in grijstinten.

De steilrand binnen de enclave wordt door omvorming (dunning) transparanter gemaakt, zodat deze een parkachtige sfeer krijgt waar ook speelvoorzieningen komen. Er worden verschillende doorsteken en informele paden gemaakt, wat de toegankelijkheid vergroot. Op de dichtbegroeide steilrand aan de westzijde, langs de Klinkenbergweg, wordt de voetgangersverbinding uitgevoerd als een uitnodigende trap voor voetgangers, zodat deze ook beleefbaar wordt. Accenten in hoogteverschillen worden creatief en zichtbaar opgelost.

Om het zicht op de monumentale bebouwing vrij te houden zijn de erfafscheidingen, wanneer deze noodzakelijk zijn, laag en in vormgeving transparant of ingepast in het tuinontwerp.

Groen

De groene en monumentale sfeer in dit gebied wordt versterkt door het planten van vooral uitheemse duurzame boom- en heestersoorten op specifieke plekken, waar mogelijk in samenhang met de oude tuininrichtingen. Het gehele gebied wordt verrijkt met losse boomstructuren en wisselende soorten. Onderbegroeiing bestaat voornamelijk uit grote gazon- en heestervakken.

Parkeren

Verwacht wordt dat de parkeerdruk in deze enclave hoog zal zijn gezien de aantrekkelijke werking van functies. In de binnenzone wordt parkeren incidenteel toegestaan, in de brede groene zone aan de buitenzijde van de ontsluitingsring wordt parkeren voor de nieuwe functies in grotere clusters mogelijk gemaakt, op korte afstanden van de hoofdgebouwen. De parkeerclusters liggen aaneengeschakeld in een groene parkachtige omgeving met boomgroepen, met zo min mogelijk aanrakingen op de ring.

Bij de gestapelde nieuwbouw zal het parkeren zo veel mogelijk onder het gebouw worden gesitueerd, het bezoekersparkeren kan deels ook in de openbare ruimte.

Spelen

De inrichting van speelplaatsen sluit aan bij het cultuur en kunst thema. Speeltoestellen in het bebouwde deel van het cluster worden gevormd door kunstwerken met een speelfunctie, er wordt zo min mogelijk standaard(catalogus) materiaal gebruikt. In de Centrale pleinruimte worden spelaanleidingen meegenomen in het ontwerp. Materiaalgebruik sluit aan bij het thema Cultuur en Kunst.

Op de steilrand kan in het groen gespeeld worden, ook de hoogteverschillen van de steilrand worden ingezet als spelaanleiding, bijvoorbeeld om van de glijbaan te glijden of sleetje te rijden. De speelplek voor de oudere jeugd wordt in het Parkbos gesitueerd.

De oorspronkelijke acces (circa 1906)

De zuidelijke entree

Inrichting volgens het Shared space principe.

4.4 Beeldaspecten bebouwing

In deze enclave is de verwerving van oud- en nieuwbouw groot, en daarmee ook de invloed van de monumentale gebouwen op de verschijningsvorm van de nieuwbouw. Het militaire verleden van de bereden artillerie vormt inspiratie voor ontwerp. Beeldbepalers zijn de twee hoofdgebouwen met hun typerende bouw en zichtbare invloeden van de weinig voor kazernes toegepaste karakteristieke chaletstijl, de rijloodsen en de manege. Uitgangspunt voor Maurits noord is dat de nieuwbouw een (steil) zadeldak met overstek krijgt. Dwarskappen kunnen ook toegepast worden. Het zichtbaar maken van de kapconstructies op de koppen van de bouwbladen is een belangrijk thema dat de enclave eigenheid geeft.

Deelgebieden

Er worden vier deelgebieden onderscheiden, welke nauwelijks helemaal onderdeel zijn van de eerste fase. Er is dan ook voor het grootste deel een gedetailleerde beschrijving van de beeldkwaliteit opgenomen.

1. De Paviljoens met de monumentale H-gebouwen
2. De Stallen met de oorspronkelijke paardenstallen, de manege en het drafveld
3. De Zuidelijke Acces
4. De Noordelijke Acces

52

Monumentale A. Kookkazerne

Een voormalige rijloods

Bijzondere afwerking van de kapconstructie op de koppen

Monumentale verleden inspireert het ontwerp

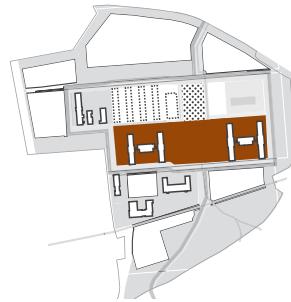
Proefverkaveling Maurits noord

Op de afbeelding hiernaast is de proefverkaveling te zien voor Maurits noord. Deze is indicatief en geeft een beeld van de mogelijke ontwikkelingsrichting.

4.5 De Paviljoens

Sfeer en identiteit

Het deelgebied De Paviljoens biedt de mogelijkheid om het hart van de enclave met het thema Cultuur en Kunst in functie en verschijningsvorm te versterken. De monumentale gebouwen met de H-vormige plattegrond domineren het

beeld. Twee nieuwe bouwblokken worden gesitueerd aan weerszijden van de centrale as, uitgaande van de oorspronkelijke symmetrische opzet. Zij versterken deze symmetrische opzet, de verkavelingsrichting volgt de oorspronkelijke bebouwingsstructuur in een noord-zuidgerichte oriëntatie. Rooilijnen nieuwbouw blijven ruim binnen het verlengde van de rooilijnen van de H-gebouwen. De bebouwing heeft een (steil) zadeldak met ruime overstek, een dwarskap is mogelijk. In massa en verschijningsvorm is de nieuwbouw duidelijk ondergeschikt aan de monumentale gebouwen, maar heeft wel een representatief karakter.

Gebouwen in dit gebied staan in het gazon. De oorspronkelijke tuininrichting biedt inspiratie voor de herinrichting van de tuinen van de omsloten buitenruimte van de H-gebouwen. De tuininrichting heeft een open uitstraling, een collectief karakter en de beplanting bestaat uit uitheemse sierheesters, markante boomgroepen en solitairen. Bestaande markante boomgroepen en solitairen bij gebouwen houden hun prominente plek. Rond de nieuwe bebouwing sluit de inrichting aan op de tuininrichting om de H-gebouwen. Het straalt collectiviteit uit en draagt bij aan de symmetrie aan weerszijden van de as.

Sfeerimpressie centrale zone

Nieuwbouw heeft een terughoudende expressiviteit

Overstek als kenmerkend element van de kazernecomplexen

Parkeren voor de bestaande gebouwen vindt hoofdzakelijk plaats buiten de ring. Een beperkt aantal parkeerplaatsen kan in de tuin worden gerealiseerd, goed ingepast zonder de groene tuinsfeer aan te tasten.

Bij de nieuwbouw vindt het parkeren uit het zicht plaats, zoveel mogelijk op eigen erf of anders in de directe omgeving. Langs de centrale as en langs de centrale ring worden de tuinen volledig vrijgehouden van parkeren.

Situering op perceel

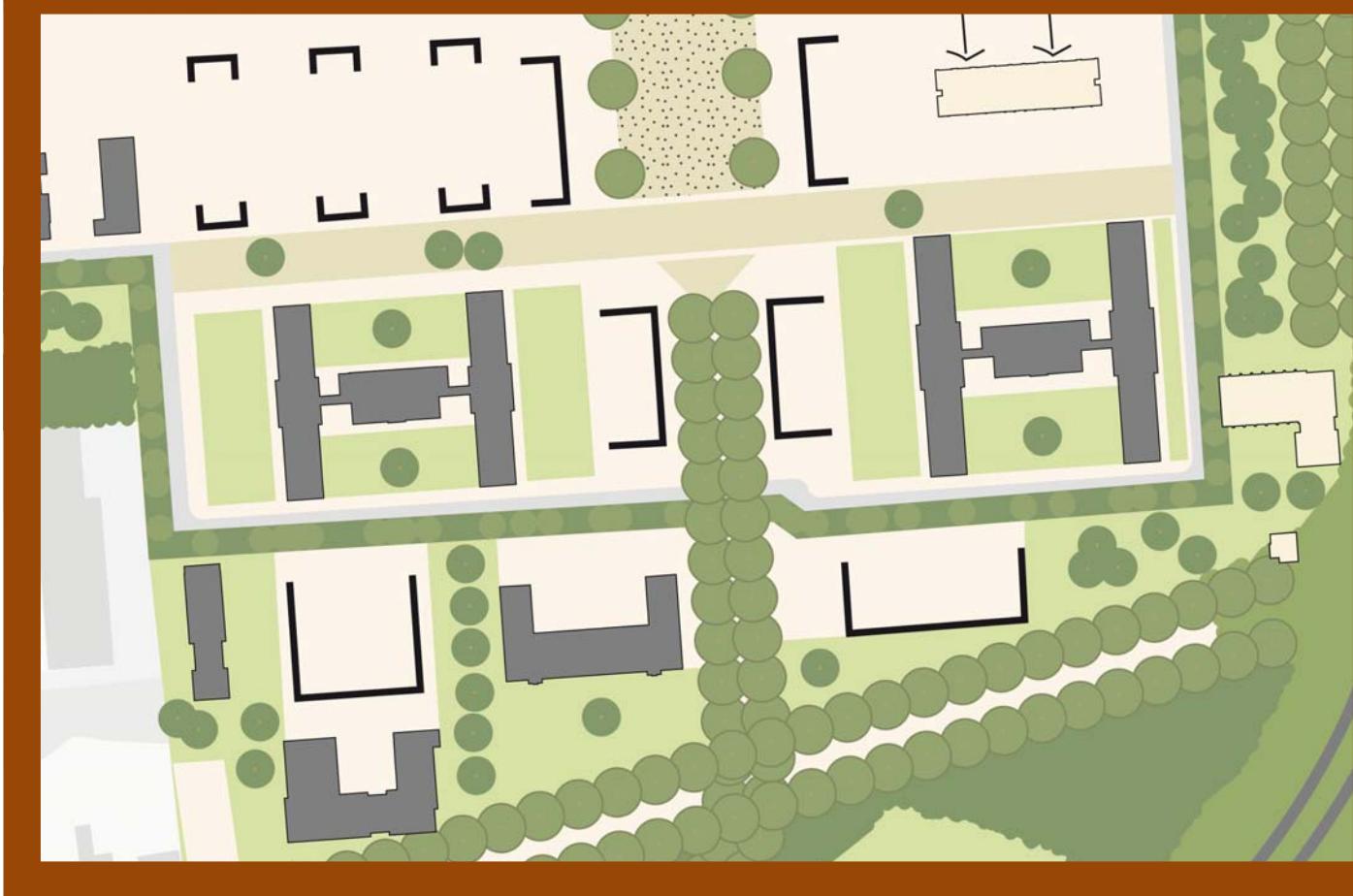
- Erf krijgt groen karakter en sluit aan bij herstellen oorspronkelijke tuinzone
- Open karakter van het erf wordt gehandhaafd, erfafscheiding is laag, transparant of ingepast in groen

Gebouw, massa, vorm

- Bouw en verschijningsvorm versterken symmetrische opzet, bebouwing is identiek of/een gespiegeld
- Verschijningsvorm nieuwbouw respecteert de historische kazernesgebouwen
- Representatief vanwege centrale ligging in gebied

Detailering, materialisering

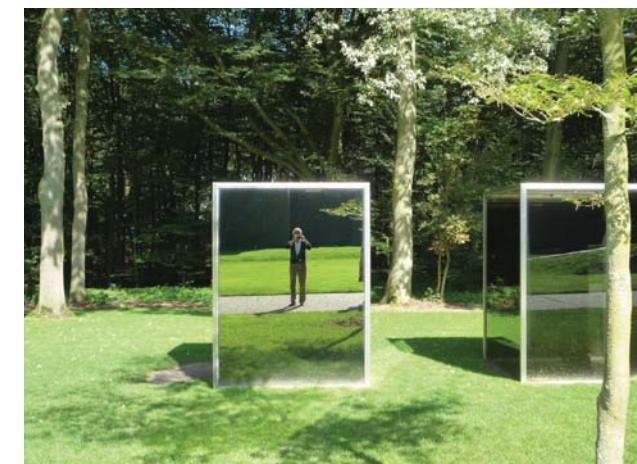
- Zorgvuldig, hoogwaardige en rijke detailering, eigentijdse vertaling van historische kenmerken
- Neutrale kleurstelling, vergelijkbaar met bestaande bebouwing
- Natuurlijk, duurzaam materiaal, baksteen

Beeldaspecten De Paviljoens

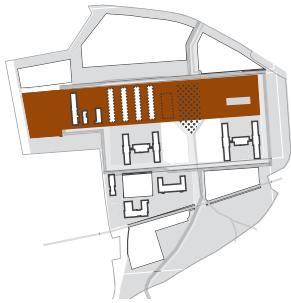
Tuininrichting met een open uitstraling

Kunst in de openbare ruimte

4.6 De Stallen

Sfeer en identiteit

De stallen bieden ruimte voor (ambachtelijke) bedrijfjes en een combinatie woon-werkwoningen. De bouwblokken staan in een stevig ritme langs een strakke rooilijn op stenige erven, refererend naar het militaire verleden. De verkavelingsrichting volgt de oorspronkelijke bebouwingsstructuur in een noordzuidgerichte oriëntatie. De rooilijn van de bebouwing ligt in het verlengde van rooilijn van de bestaande stallen of de voormalige manege.

De bebouwing heeft een kap in de vorm van een (steil) zadeldak met overstek. In tegenstelling tot de overige bebouwing in de enclave komen hier geen dwarskapen. Lichttoetreding onder de kap is mogelijk in de vorm van daklichten.

De stenen erven rond de stallen scheppen de gelegenheid voor ontmoeting, verblijf en (ambachtelijke) bedrijvigheid en activiteit. Het open karakter van de erven blijft gehandhaafd. Bij alle bebouwing in dit gebiedsdeel grenst de verharding daarom aan minimaal twee zijden direct aan de gevel (de kopgevels, langsgesloten of een kop- en langsgesloten).

Een speciaal element vormt de bebouwing aan de oostkant van het drafveld. Hier is ruimte voor wonen of andere functies in een gebouw dat aansluit bij de voormalige manegegebouwen. Tussen de bouwblokken lopen paden in noordzuid-richting. Het gebouw waar het sociaal pension is gehuisvest, maakt onderdeel uit van dit

Sfeerimpressie De Stallen

Beeld historische stallen van de bereden artillerie

Bebouwing refereert in bouwsilhouet naar de voormalige stallen; helder ritme en rechte rooilijnen

deelgebied en zal in terreininrichting aansluiten bij het ambitieniveau van de directe omgeving. Een eventuele uitbreiding sluit aan bij de karakteristieke bebouwingsstructuur in deze zone.

Situering op perceel

- Geen uitbreidingen buiten bestaande rooilijn en bestaande bouwsilhouet
- Wanneer erfafscheiding nodig is, is deze laag en laat zicht op de bebouwing
- De twee bouwblokken aan het drafveld hebben entrees aan de zijde van het drafveld, of eventueel aan de koppen van de gevels
- Het parkeren ten behoeve van de woningen buiten de ring is mogelijk in clusters ten zuiden van de bebouwing

Gebouw, massa, vorm

- In vormgeving aansluiting zoeken bij oorspronkelijke bouwsilhouet; goothoogte, nokhoogte, vorm en architectuur respecteren, of refereren naar de oorspronkelijke stallen of manege en op eigentijdse wijze iets toevoegen
- De bouwblokken zijn herkenbaar als familie
- Nieuwbouw op de locatie van de voormalige manegegebouwen aan het drafveld ondersteunen de bestaande symmetrie, ook in architectonische uitwerking

Detailering, materialisering

- Zorgvuldig en hoogwaardige en detailering, eigentijdse karakteristieken
- Bijzondere aandacht voor detailering kopgevels
- Kleurstelling bebouwing kan variëren, materialisering hoofdzakelijk baksteen, eventueel aangevuld met hout

Beeldaspecten De stallen

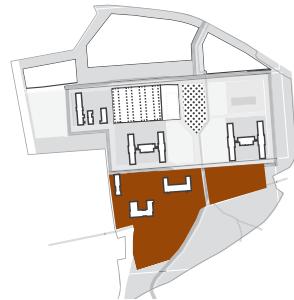

Place-making: gebruik open ruimte rond de bebouwing

Tussen de nieuwbouw ontstaan collectieve ruimten.

4.7 De Zuidelijke Acces

Sfeer en identiteit

De Zuidelijke Acces vormt de entree van Maurits noord vanaf de Parklaan en heeft een groen, informeel karakter. De monumentale gebouwen zijn in dit deelgebied anders van opzet dan in het centrale deel.

De Bergansiuskazerne heeft een zeer weinig voorkomende U-vormige plattegrond.

In de overgang naar het parkbos wordt de omgeving van deze gebouwen passend in de open parksfeer ingericht. Bebouwingsmassa, situering en kleurgebruik zijn ondersteunend aan de monumentale bebouwing. Zij laten ruim zicht op de H-gebouwen en de Kazernelaan. Waar sprake is van een historische tuininrichting biedt deze inspiratie voor de toekomstige inrichting zoals het gebruik van gazon met uitheemse solitaire bomen en sierheesters.

Direct aan de zuidwestzijde, wat verscholen in het bos, is ruimte voor een solitair (appartementen)gebouw: een bosvilla. De bosrijke omgeving omsluit het gebouw aan alle kanten. Het gebouw is herkenbaar door de hoofdform met (steile) kap als onderdeel van Maurits noord en blijft terughoudend in kleurgebruik en verschijningsvorm. Het perceel kent een eigen ontsluiting vanaf de hoofdontsluitingsweg.

Sfeerimpressie woningen langs de zuidelijke toegang van de Parklaan

Het appartementencomplex staat verscholen in het bos

Kleurgebruik sluit aan op omgeving, donker en natuurlijke aardetinten

Een groot deel van dit gebied wordt in een latere fase gerealiseerd. Daarom worden voor dit deelgebied alleen beeldseisen voor de bosvilla aangereikt.

Situering op perceel

- Nieuwbouw van de bosvilla kent een zelfstandige, alzijdige oriëntatie
- Rond het gebouw een zone van 4m voor terras, bij voorkeur zonder erfafscheiding; indien noodzakelijk een lage natuurlijke erfafscheiding van maximaal 1m hoog
- Het parkeren vindt onder de bebouwing plaats (verdiept of halfverdiept)

Gebouw, massa, vorm

- Gebouw voorzien van een (steile) kap waarmee de relatie met het monumentale cluster wordt gelegd
- De nieuwbouw is informeler dan in de centrale zone en is meer asymmetrisch van opbouw
- Representatieve vormgeving

Detailering, materialisering

- Zorgvuldige en hoogwaardige detailering
- Terughoudend in kleurgebruik, donkere en natuurlijke aardetinten

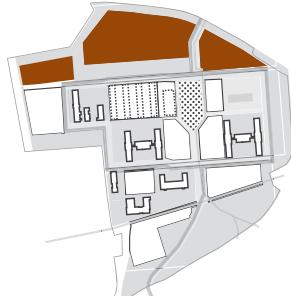
Beeldaspecten De Zuidelijke acces

Rond de bebouwing is een zone voor terrassen

4.8 De Noordelijke Acces

Sfeer en identiteit

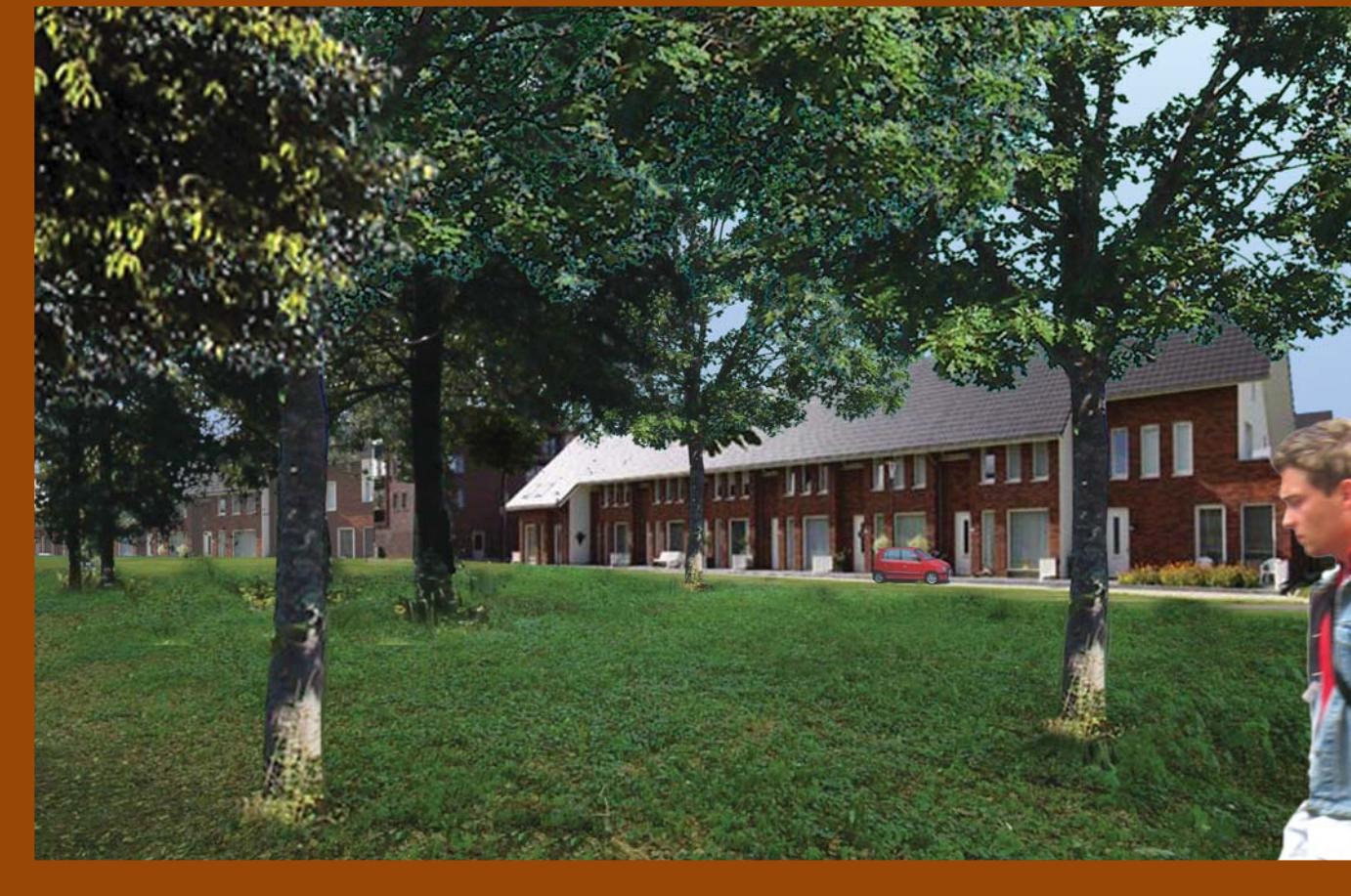
het monumentale cluster.

Het thema Cultuur en Kunst mag hier ook een rol spelen in de verschijningsvorm. De bebouwing heeft een kap in de vorm van een (steil, mogelijk samengesteld) zadeldak, waarmee het in kapvorm aansluit op het cluster; in verschijningsvorm kan het beeld diverser zijn.

Er worden grondgebonden woningen gerealiseerd in een compact-stedelijke bouw. De bebouwing volgt de gebiedsranden, waardoor binnenin een gezamenlijk middenterrein ontstaat, een rustpunt. Het parkeren wordt hoofdzakelijk op eigen terrein opgelost. Parkeerplaatsen in de openbare ruimte voor bezoekers worden op een beperkt aantal plekken geconcentreerd in de openbare ruimte, ingepast in het groen.

De bebouwing langs de ontsluitingsweg is representatief en begeleidt de route. Daar waar de bebouwing grenst aan het drafveld, verbijzondert de bebouwing zich. In goot- en nokhoogte en betekenis sluit deze aan bij de bebouwing rond het drafveld.

De Noordelijke Acces, omkaderd door hoogopgaande bomenrijen en enigszins verdiept liggend, vormt een eigen ruimtelijke eenheid. De hoofdontsluiting van de enclave loopt vanaf de Eikenlaan door dit deelgebied naar het hart van

Sfeerimpressie woningen langs de hoofdontsluiting

Bebouwing uitgevoerd met zadeldak

Verschijningsvorm bebouwing is gevarieerd

Aan de westzijde begeleidt vrijstaande-geschakelde bebouwing in een rechtlijnige verkavelingsstructuur de voetgangersroute naar de Klinkenbergweg.

Situering op perceel

- Verkavelingsrichting volgt de gebiedsgrenzen
- Bebouwing langs de centrale as oriënteert zich op de as, bij het drafveld oriënteert het zich op het drafveld

Gebouw, massa, vorm

- De bouwblokken zijn herkenbaar als familie, individuele woningen mogen herkenbaar zijn

Detailering, materialisering

- Zorgvuldig gedetailleerd
- Duurzaam materiaal, kleur- en materiaalgebruik gevarieerd naar sfeer en identiteit

Beeldaspecten De Noordelijke Acces

Kunst en cultuur in de groenzones

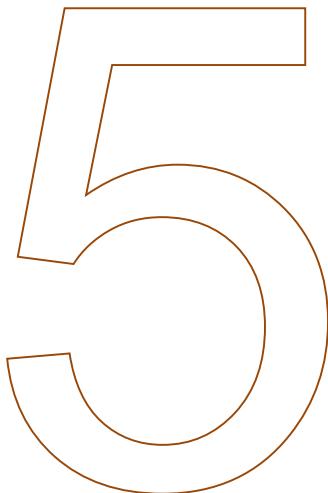

van *nature* dichtbij

Veluwse Poort

Beeldkwaliteitsplan Kazerneterreinen
Enclave Elias Beeckman

Elias Beeckman

5.1 Inleiding

Het gezonde wonen aan de rand van de Veluwebossen staat centraal op de Elias Beeckman, zoals aangegeven met het thema 'Gezondheid en zorg' uit het Ontwikkelingsplan. Het monumentale cluster vormt het hart van de enclave en biedt een ontspannen setting voor zorg, wonen en ontmoeting met de buurten eromheen. Zichtlijnen, wegen en voetpaden leggen verbindingen met de omliggende buurten en brengen de Veluwe binnen handbereik.

Hieronder volgen eerst de beeldkwaliteitsaspecten voor de hoofdstructuur van deze enclave, daarna die voor de openbare ruimte en de bebouwing. Vervolgens komen de 3 deelgebieden binnen deze enclave aan de orde. De uitgangspunten en criteria zoals genoemd in hoofdstuk 2 gelden ook voor deze deelgebieden.

5.2 Hoofdstructuur

Bebouwingsstructuur

Het monumentale cluster, gaaf bewaard gebleven met de legeringsgebouwen gegroepeerd rond de centrale appèlplaats, vormt de kern van de enclave. De verhoogde ligging op de steilrand versterkt dat. De gebieden rond het cluster krijgen elk een eigen karakter.

Groenstructuur

De groenstructuur wordt voornamelijk bepaald door de omliggende krachtige groene elementen; de Sysselselaan met zijn imposante dubbele rij, beuken en eenzelfde beukenlaan verscholen in het bos bij de entree, de bosrand van de Sysselt aan de zuidzijde en de beplanting langs de Parklaan aan de noordzijde. Binnen de enclave omkaderd een brede groene zoom het monumentale cluster.

Verkeersstructuur

Vanaf de aansluiting op de Parklaan vormt de hoofdontslutingsroute een rechte weg richting het oosten. Dit wordt voor de auto geen doorgaande route naar de Simon Stevin, in tegenstelling tot fietsers die wel een doorsteek zullen krijgen naar de Simon Stevin.

De Sysselselaan, van oudsher al een belangrijke langzaamverkeersverbinding vanuit Ede naar de Veluwe, blijft deze rol houden. Het monumentale cluster wordt aan twee zijden ontsloten vanaf de hoofdontslutingsroute. Binnen het monumentale cluster is het autoluw. Aan de noordzijde van het monumentale cluster, aan de kant van de oude acces, komt een aansluiting op het doorgaande fietspad langs de Parklaan.

Appèlplaats met de kazernecomplexen

Monument op de appèlplaats

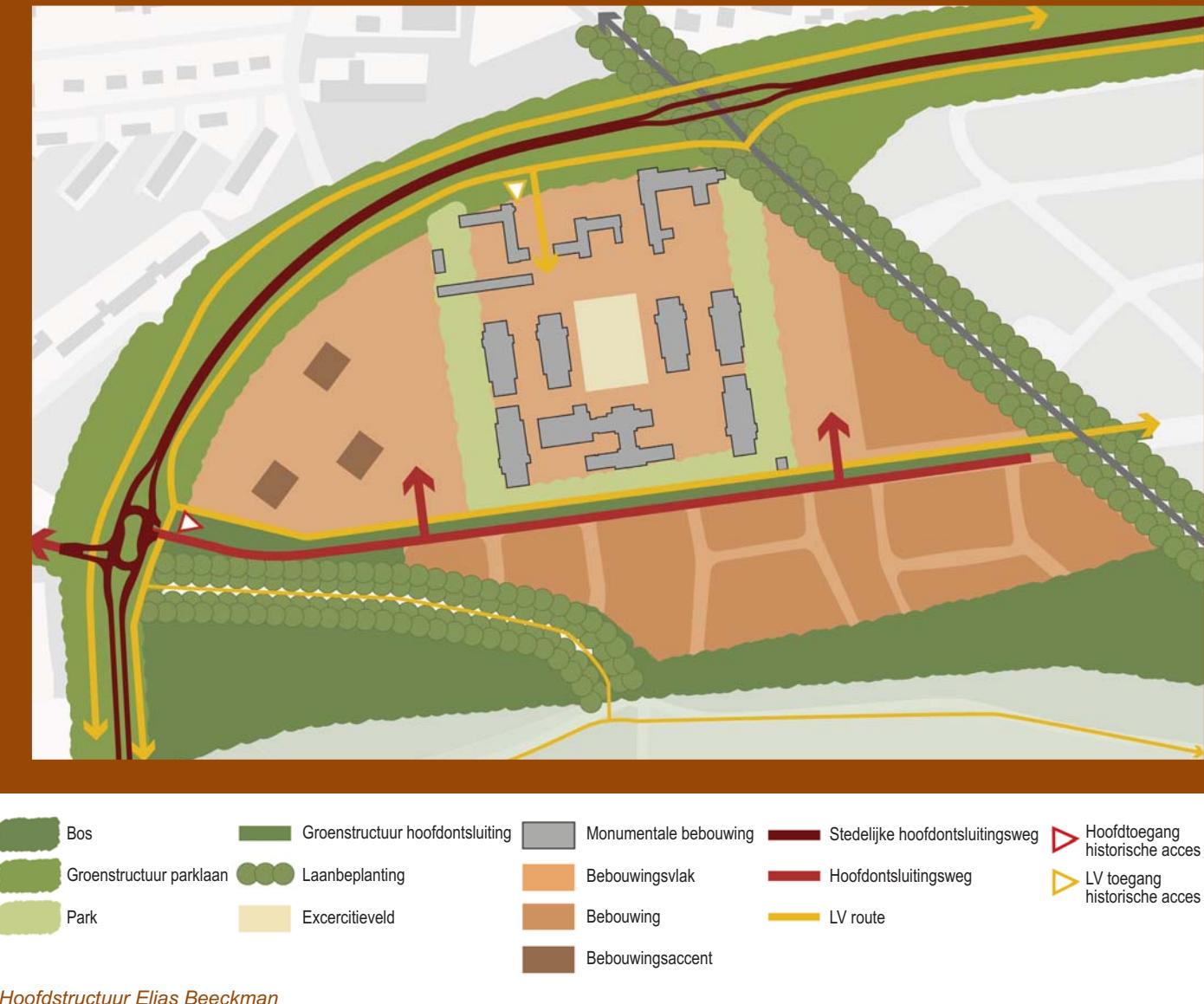
De enclave vanuit de lucht

Steilrand rond monumentale cluster

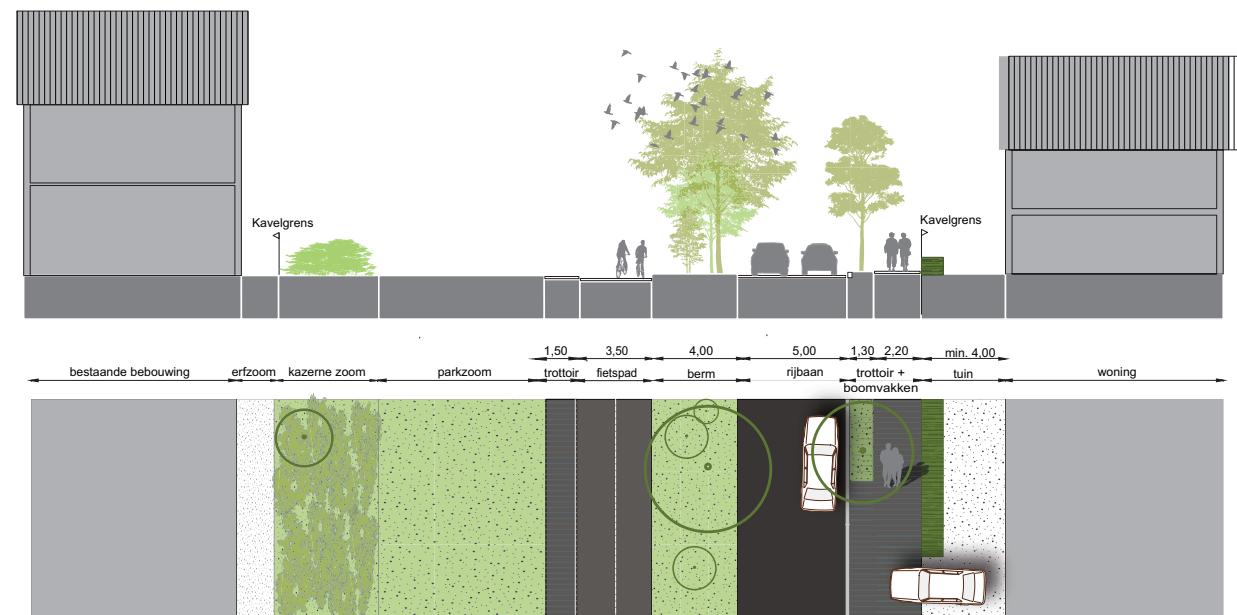
Eén van de karakteristieke legeringsgebouwen

Hoofdstructuur Elias Beeckman

Profielen

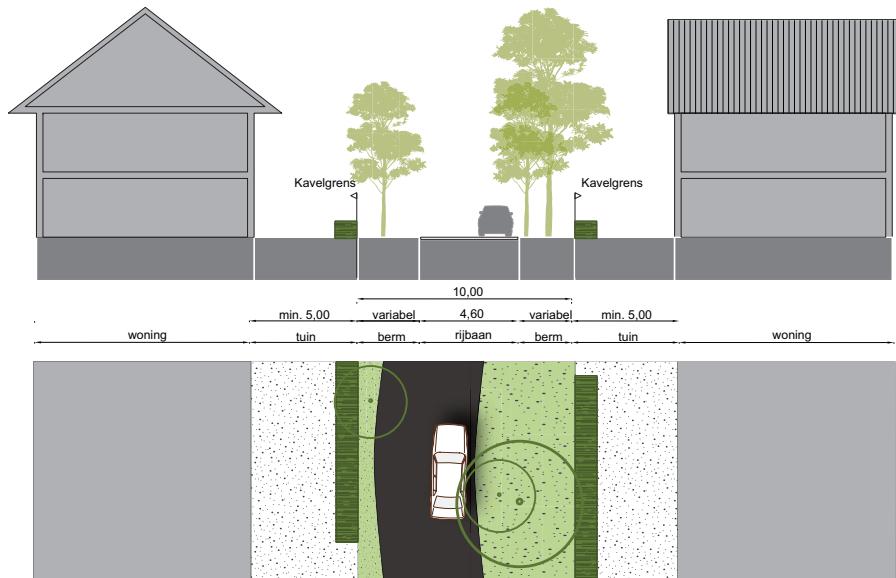
De berm in het hoofdprofiel krijgt een bosrijk karakter en sluit aan bij de bossfeer van de Sysselt. De straten in de bebouwingsstrook tussen de hoofdontsluitingsweg en de Sysselt hebben een minimale verhardingsbreedte en aan weerszijde een berm bestaande uit gras met bomen, waarin ook geparkeerd kan worden. De profielen in de overige gebieden zijn rustig en eenvoudig vormgegeven.

Straatbeeld monumentaal cluster

Bosstraat

Principeprofiel woonstraat met boskarakter

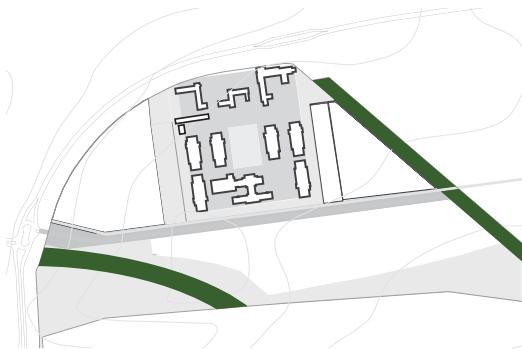
Informeel straatprofiel

Impressie woonstraat

Parken en pleinen

Monumentale Beukenlanen

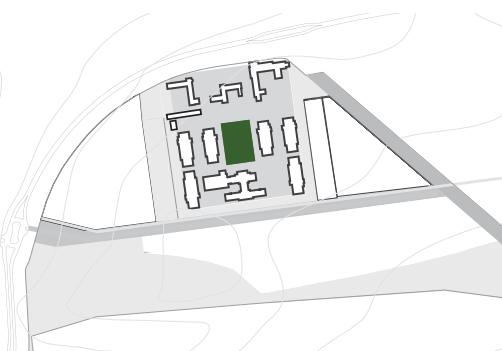

De lanen hebben een recreatieve verbindingsfunctie richting de Veluwe. De monumentale beukenrijen krijgen volop de ruimte en paden hebben een natuurlijk karakter. Doorsteken door de Sysseltselaan worden zorgvuldig ingepast. De Sysseltselaan blijft een krachtig, zelfstandig, lineair element door nieuwe bebouwing op enige afstand te situeren en niet de richting van de laan te laten volgen. De nu nog verscholen laan in de bosrand, bij de aansluiting van de enclave op de Parklaan, wordt zichtbaar gemaakt door aan de noordzijde beplanting te verwijderen. Hiermee wordt het beeld bij de entree van de enclave versterkt.

Zicht op de Sysseltselaan

Defileerterrein

In de historische situatie vormde het defileerterrein een logisch onderdeel als centrale plek in de ruimtelijke opzet van het monumentale cluster. Belangrijk is dat het verdiept liggende plein als afgebakende zelfstandige eenheid behouden blijft. De groene border, bestaande uit grastalud met de trappen en omzomende haag, vormt een heldere basis voor een invulling van de appèlplaats. De nieuwe inrichting sluit aan bij het programma van de omliggende bebouwing en thema van het cluster, zorg en gezondheid, zoals ontmoeting en beweging, speel- en verblijfplaats, groen en plein. Speelvoorzieningen worden hier ondergeschikt aan het ontwerp geïntegreerd. Er is bijzondere aandacht voor de inpassing van de leeuw als gedenkteken.

Herrichting respecteert oorspronkelijke maat en schaal

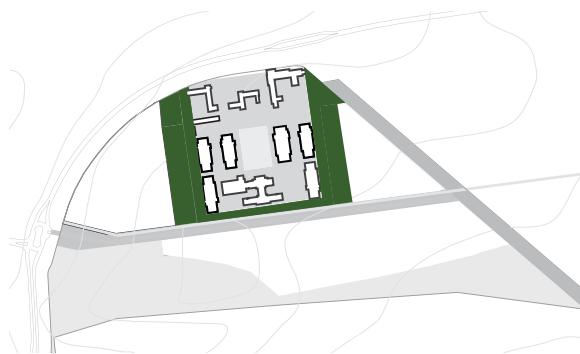

Ontspanning en beweging op het plein

Groene taluds omkaderen het Defileerterrein

Park rond het monumentale cluster "Parkzoom"

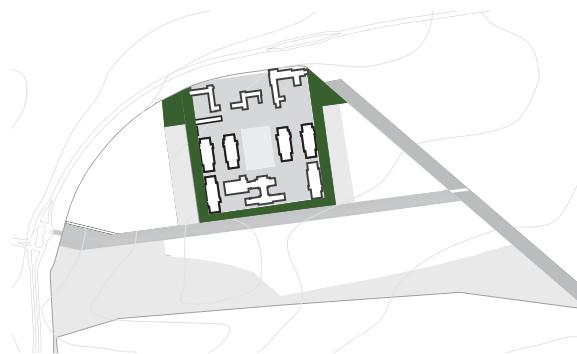

De Parkzoom is de buitenste brede groene zone rond het monumentale cluster. Deze is opgebouwd uit gras, heestervakken en boomgroepen. De typerende steilrand rondom het cluster maakt onderdeel uit van deze zoom en blijft als element herkenbaar. In de Parkzoom wordt ook geparkeerd ten behoeve van de gebruikers in het monumentale cluster. De parkeerplaatsen worden geclusterd en in het ontwerp geïntegreerd, zodat deze in beeld ondergeschikt zijn aan de parksfeer.

Parkeren in de parkzoom

Kazernezoom

Binnen de brede Parkzoom ligt nagenoeg overal een doorgaande smallere strook van laag blijvende sierheestergroepen, met hier en daar een boom of boomgroep en aanvullende beplanting. Dit is de Kazernezoom die het kazernecomplex in zijn geheel omzoomt en hiermee een helder kader vormt voor de historische bebouwingsopzet. Aan de noordelijke zijde is de oorspronkelijke steilrand onderdeel van deze zoom, deze blijft begroeid en accentueert zo de ligging van het monumentale cluster, goed zichtbaar vanaf de Parklaan. Uitgangspunt is de Kazernezoom te versterken vanuit de historische tuinaanleg, en aan alle zijden van het monumentale cluster door te zetten.

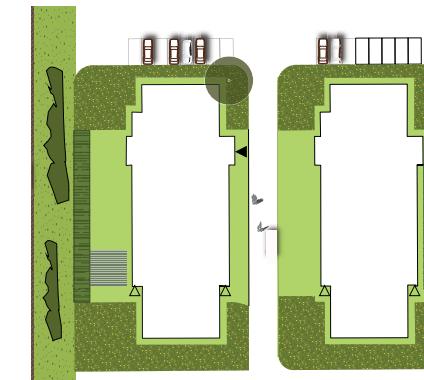

Historie en beplanting

Erfzoom

Direct rondom de te handhaven monumentale gebouwen bevindt zich de erfzoom, de strook tussen gebouw en weg, met het zicht op de gebouwen. De oorspronkelijke opzet van de erfzoom van de legeringsgebouwen is leidend voor het toekomstige inrichtingsprincipe: smal tegelpad, gras, laagblijvende heesters met een enkele boom. Bij de gebouwen staan rode esdoorns, ontbrekend exemplaren worden aangevuld. Het gras kan dienen als gezamenlijke tuin voor het gebouw. Hier is ook ruimte voor een verhard terras, gesitueerd bij de bestaande doorgangen in het gebouw (de secundaire entrees).

Indeling Erfzoom

Beeldkwaliteitskaart
Elias Beeckman

Bos
Groenstructuur parklaan
Park
Wonen in boomrijk gebied

Gras (open)
Groene zoom
Excercitieveld

Laanplanting
Boomstructuur
Groenstructuur hoofdontsluiting

Monumentale bebouwing
Beeldbepalende bebouwing
Bebauwingsaccent

Steilrand
Verkavelingsrichting

5.3 Beeldaspecten openbare ruimte en groen

Openbare ruimte monumentale cluster

Het monumentale cluster Elias Beeckman behoudt het open karakter en de harmonie en samenhang tussen architectuur en openbare ruimte. Bestaande zichtlijnen, het padenpatroon en de maatvoering van de openbare ruimte binnen het cluster blijven behouden, evenals de kenmerkende groene plinten rondom de gebouwen. Het parkkarakter binnen het cluster wordt versterkt door vooral beplanting met sierwaarde toe te passen. Bestrating ligt op één niveau en vormt een verbindende samenhangende ruimte tussen de gebouwen.

Het gebied wordt vooral ingericht als verblijfsgebied. Parkeren is binnen het cluster alleen daar mogelijk, waar het echt noodzakelijk is. Voor het goed functioneren van het cluster worden er voldoende parkeerplaatsen aangelegd rondom het monumentale cluster, goed bereikbaar en op korte afstand van de gebouwen, ingebied door heesters en bomen.

Bestaand militair bestatingsmateriaal, voornamelijk rood gebakken klinkers, wordt hergebruikt. Straatmeubilair is comfortabel en sluit aan bij de sfeer van het terrein en de gebouwen.

Het spelen wordt rustig vormgegeven. Eventuele toestellen worden los in de ruimte geplaatst. In de nabijheid van ouderen- en gezondheidszorg worden naar behoefte oefentoestellen in de openbare ruimte geplaatst.

De voormalige militaire hoofdentree aan de noordzijde van het cluster krijgt extra betekenis als langzaamverkeersverbinding vanaf de Parklaan en wordt geaccentueerd door bestaande monumentale bomen.

Openbare ruimte enclave

Nieuwe woonstraten worden uitgevoerd in grijstinten en op één niveau. Langs de rand van de Veluwe worden de straten uitgevoerd in asfalt. De fiets/voetpaden, onderdeel van de monumentale beukenlanen, worden gematerialiseerd in halfverharding.

Het straatmeubilair sluit aan bij het karakter van het deelgebied en is afwijkend van het materiaal binnen het monumentale cluster.

Groenbeeld

Het gebied tussen de hoofdontsluitingsweg en de SysseLT krijgt een bosachtig karakter, het overige gebied een parkachtige karakter bestaande uit gazon, lage heesters en bomen.

Buiten het monumentale cluster, tussen de ontsluitingsweg en de SysseLT, worden soorten gekozen passend bij de Veluwe. Enkele vruchtdragende bomen als noot en appel dragen bij aan de gebruikswaarde van het groen.

Spelen

Voor de oudere jeugd wordt in de parkzoom aan de westkant van het monumentale cluster één speelplek gesitueerd. In het gebied langs de SysseLT, ten noorden van de ontsluitingsweg, krijgen de speelplekken een bosachtig karakter en wordt er natuurlijk materiaal gebruikt. In dit gebied komt ook een school. Het streven is het schoolplein openbaar toegankelijk te maken en natuurlijk speelmateriaal toe te passen.

Speelplekken voor jong en oud

Natuurlijk materiaal voor speelplekken

5.4 Beeldaspecten bebouwing

Het monumentale cluster met typerende bouwstijl, materialen en kleuren domineert het beeld in de enclave. De nieuwe bebouwing onderscheidt zich hiervan, maar blijft behoren tot dezelfde "familie". In vorm (silhouet, kap en overstek) en materiaal (baksteen) vertoont het gelijkenis, in kleur (dak en gevel) toont het een eigen karakter. In de richting van de Veluwe heeft de materialisering een meer natuurlijk karakter.

De detaillering van de bebouwing blijft vrij eenvoudig en de verschijningsvorm heeft een zekere informaliteit. De hoogbouw vormt een landmark op stedelijk niveau. Het onderscheidt zich met een meer moderne aanpak van gevel en materialisering van de overige bebouwing, zichtbaar passend in het bosachtige karakter van de omgeving.

Deelgebieden

Er worden drie deelgebieden onderscheiden, waarbij gebied 1 onderdeel is van de eerste fase met een gedetailleerde beschrijving van de beeldkwaliteit. De deelgebieden 2 en 3 worden op hoofdlijnen behandeld.

1. De Sysseltse zoom, langs de zuidelijke bosrand, voornamelijk grondgebonden woningen in een ontspannen verkaveling
2. De Sysseltse hoek, langs de Sysseltselaan, grondgebonden woningen en ruimte voor een school
3. De Sintelse baan op de voormalige atletiekbaan, appartementen in hoogbouw, een stedelijk landmark

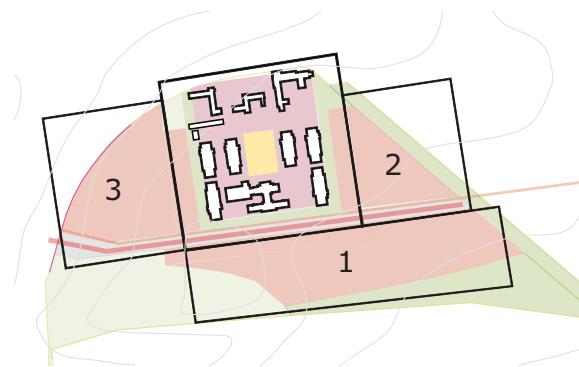
Eén van de karakteristieke legeringsgebouwen

De nieuwbouwlocaties zijn verankerd aan de loop- en zichtlijnen van het monumentale cluster

Het open karakter van het monumentale cluster blijft behouden

Ligging deelgebieden

Richting de Veluwe krijgt nieuwbouw een meer natuurlijk karakter

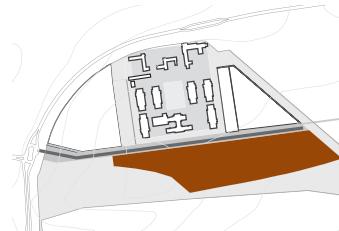
Proefverkaveling Elias Beeckman

Op de afbeelding hiernaast is de proefverkaveling te zien voor Elias Beeckman. Deze is indicatief en geeft een beeld van de mogelijke ontwikkelingsrichting.

5.5 De Sysseltse zoom

Sfeer en identiteit

Aan de rand van de Veluwe bepaalt het bos de sfeer van de Sysseltse zoom, waar half- en vrijstaande woningen op ruime kavels een plek krijgen.

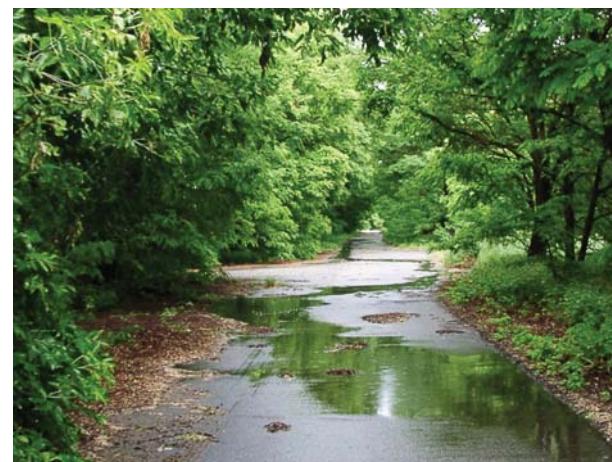
Langs de laan liggen de woningen in een strak ritme, naar het bos toe ontspant en verdunt de verkaveling zich. De bebouwing langs de bosstraten kan op wisselende afstand van de openbare weg worden geplaatst op ruime afstand, maar ten minste 4 meter.

In dit deelgebied is de bebouwing voorzien van een kap met overstek. De achterliggende straatjes hebben een informeel, bosrijk profiel. De verhardingsbreedte is minimaal, aan beide kanten van de weg bevinden zich groene bermen met gras en bomen. Bestaande bomen kunnen hier een plek krijgen. Hoekkavels en grote kavels hebben één of meerdere bomen van de eerste grootte zichtbaar vanaf de weg, zodat de sfeer in de straat als vanzelf bosrijk oogt. Waar wonen in de bosrand wordt ontwikkeld blijven zoveel mogelijk bomen behouden op privé en openbare grond. Parkeren voor bezoekers kan in de berm of op de weg.

Het deelgebied nodigt ook uit voor experimentele woonbouw op het gebied van duurzaamheid wat ook zichtbaar mag zijn in experimentele verschijningsvormen.

Sfeerimpressie wonen op de Sysseltse zoom

Bosrijk straatprofiel, minimale verharding

Bebouwing staat op ruime bosrijke kavels

Situering op perceel

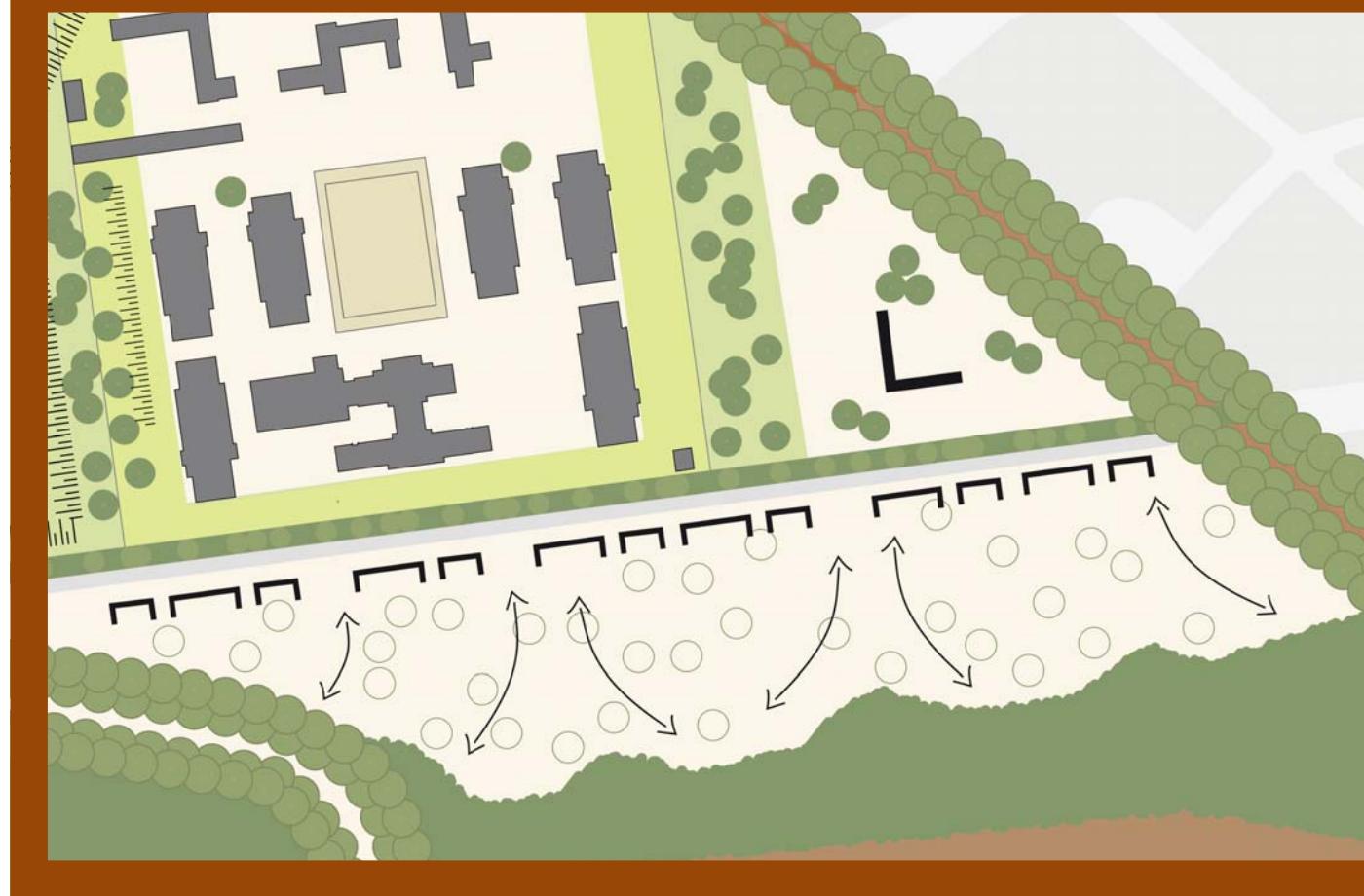
- Bebouwing langs de hoofdontsluitingsweg is in een strakke rooilijn georiënteerd op de weg
- Erven van de woningen die grenzen aan de openbare ruimte hebben een groen karakter

Gebouw, massa, vorm

- Woningen langs de hoofdontsluitingsweg zijn één of twee lagen met kap met overstek
- De bebouwing langs de hoofdroute is representatief van karakter
- De bebouwing sluit aan op de sfeer en karakter van het gebied

Detailering, materialisering

- Zorgvuldige en hoogwaardige materialisering en detailering
- Materiaalsoort en kleurkeuze zijn gedekt, passend bij de natuurlijke omgeving

Beeldaspecten Sysselte zoom

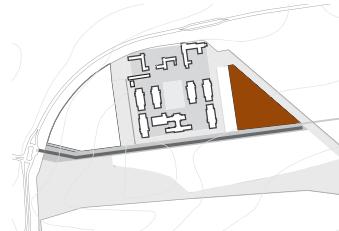
Sysselte zoom biedt ruimte voor experimentele woningbouw

Variëteit aan architectuur

5.6 De Sysselte hoek

Sfeer en identiteit

In het deelgebied de Sysselte hoek is ruimte voor een basisschool, gecombineerd met diverse voorzieningen, zoals een buurthuis, kinderdagopvang, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang. Samen met een - beperkt - programma aan woningen vormt dit een levendig punt in de enclave. De bladerrijke imposante beuken op de Sysselselaan geven sfeer aan het spelen op het schoolplein, de routes erheen en het wonen. Bebouwing ligt op ruime afstand van de laan.

De school ligt aan de hoofdontsluitingsroute, goed bereikbaar voor auto's én veilig bereikbaar voor fietsers en voetgangers via vrijliggende routes over de Sysselselaan en de hoofdontsluiting. De school krijgt een alzijdige representatieve vormgeving en een zichtbare eigen identiteit die uitdrukking geeft aan de ligging aan de Sysselselaan én op de Elias Beeckmankazerne. De grondgebonden woningen met één of twee bouwlagen sluiten aan bij het bouwsilhouet van het monumentale cluster; een kap met overstek.

Sfeerimpressie nieuwbouw school

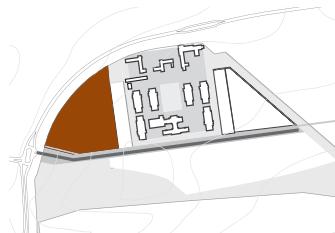
Bosrijke speelruimte

Gebruik natuurlijke materialen

5.7 De Sintelse baan

Seer en identiteit

midden in een open, glooiend parkbos, dat ruim zicht laat op het monumentale cluster.

De Sintelse baan kan aan de zuidzijde direct worden ontsloten vanaf de hoofdontsluitingsweg, of aan de oostkant via het monumentale cluster. De verharding in dit deelgebied is zo beperkt mogelijk. De woontorens kunnen individueel ontsloten worden of middels een gecombineerde weg. Door het parkeren onder de grond te situeren staan de torens vrij in het parkbos en kan het groen doorlopen tot aan de gevel. In de richting van de Parklaan neemt de boomdichtheid toe, met de bebouwing op de overgang van open naar gesloten. Nabij de Parklaan wordt niet (zichtbaar) geparkeerd.

Op de Sintelse baan staan woontorens in een bosrijke omgeving

De woontorens langs de Parklaan in het westelijk deel vormen een accent op stedelijk niveau. De torens tonen verwantschap in hun verschijning en vorm en staan

Seerimpressie woontorens

Torens zijn gesitueerd in een Parkbos

Onderscheidende vormgeving

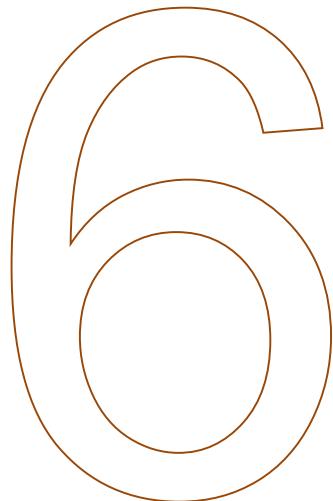

Veluwse Poort

Beeldkwaliteit Kazerneterreinen
Enclave Simon Stevin

Simon Stevin

6.1 Inleiding

In deze enclave wordt een suburbaan en bosrijk woonmilieu aan de rand van de Veluwe vormgegeven, in het Ontwikkelingsplan aangegeven als 'Wonen in de Veluwezoom'. De bestaande structuur en bijzondere elementen, zoals het huidige defileerplein en de locatie van de stormbaan, worden geïntegreerd in het plan. Het open landschap van de Ginkelse heide ligt op steenworp afstand. Dit open landschap bepaalt mede de beleving en sfeer in het gebied en is vanaf verschillende locaties in het gebied beleefbaar.

Hieronder volgen eerst de beeldkwaliteitsaspecten voor de hoofdstructuur van deze enclave, daarna die voor de openbare ruimte en de bebouwing. Vervolgens komen de 5 deelgebieden binnen deze enclave aan de orde. De uitgangspunten en criteria zoals genoemd in hoofdstuk 2 zijn ook van toepassing op deze deelgebieden.

6.2 Hoofdstructuur

Bebouwingsstructuur

De herinnering aan het militaire verleden wordt hier vastgelegd in de orthogonale opzet van het noordelijke deel van de enclave. Met de voormalige defileerplaats als grootschalige en multifunctioneel inzetbare openbare ruimte wordt, direct nabij de entree van de enclave, een krachtige verwijzing naar het verleden gegeven. De bebouwing is over het algemeen compact. Het stratenpatroon verloopt van noord naar zuid van een streng orthogonaal naar een meer vrij en landschappelijk patroon in het meest zuidelijk deel van de enclave. Een langgerekte parkstrook is, evenals het voormalige defileerterrein, een belangrijke sfeerdrager voor het noordelijk deel van de Simon Stevin.

Defileerterrein met de kazernecomplexen

Groenstructuur

De enclave wordt aan alle zijden begrensd door groene gebieden met verschillende karakteristieken. Aan de zuidwestzijde door de imposante bomen van de Syseltselaan; een sfeerbepalende groenstructuur op stedelijk niveau die duidelijk zichtbaar aan de ene kant de stad inloopt en aan de andere kant de bossen van de Syselt bereikt. Deze bossen aan de zuidoostzijde zorgen ook voor een bosrijk karakter op delen op het terrein. Aan de oostzijde ligt het meer transparante bos van de Ginkelse Heide. Aan de noord en westzijde begrenst de bosrijke beplanting langs de N224 en de Parklaan het gebied.

Binnen de enclave zelf komen ter hoogte van bestaande groenelementen twee nieuwe robuuste groenstructuren die het gebied in drieën delen.

Stormbaan langs de Ginkelse heide

Verkeersstructuur

De verkeersstructuur in het gebied is eenvoudig en helder van opzet. Centraal loopt een interne ontsluitingsweg waarop alle buurten zijn ontsloten. Voor fietsers wordt aan de westzijde van de enclave een verbinding met de Elias Beeckman en de Sysselselaan gemaakt. Vanaf de provinciale weg aan de noordzijde van deze enclave komt er een informele langzaamverkeersverbinding langs de oude acces van het terrein.

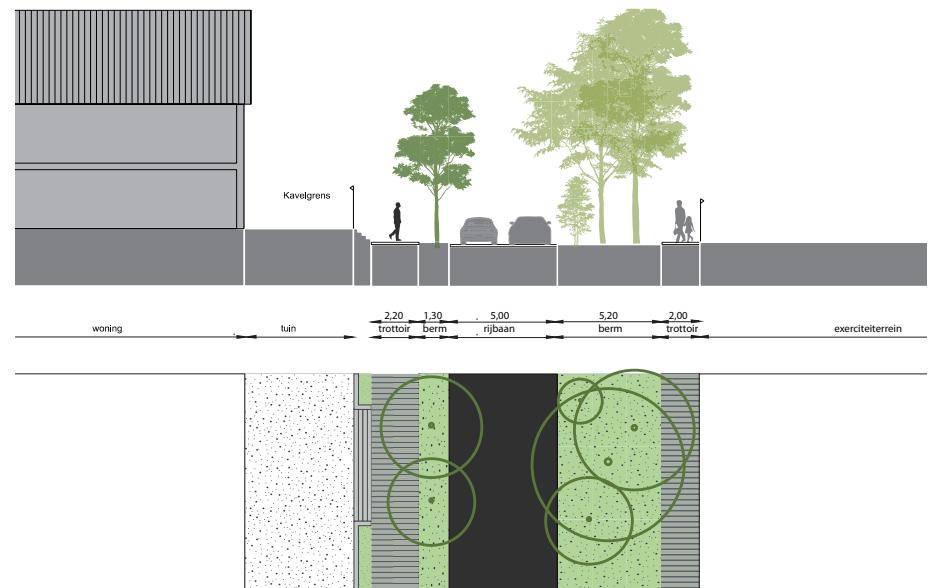

De kazernescomplexen met typerende kappen en ritme

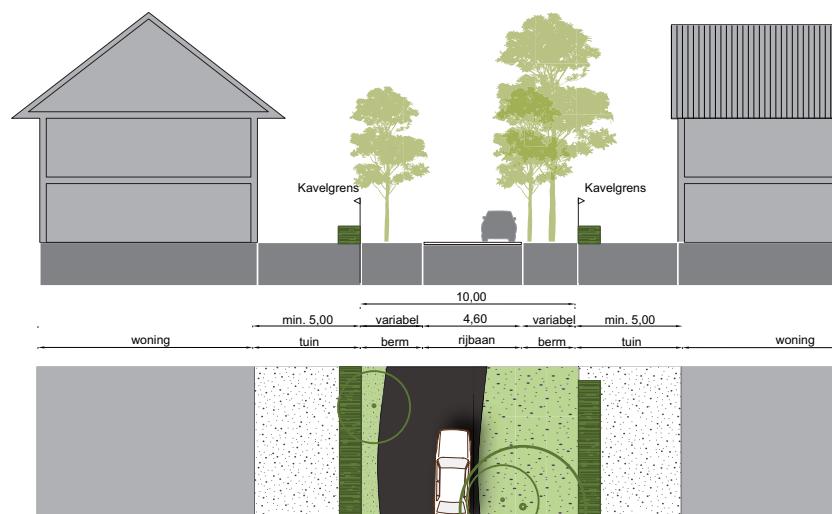
Profielen

Het profiel van de hoofdontsluitingsweg in Simon Stevin bestaat uit een rijbaan zonder vrijliggend fietspad, met daarnaast een brede berm. Hierdoor wordt het suburbane karakter versterkt.

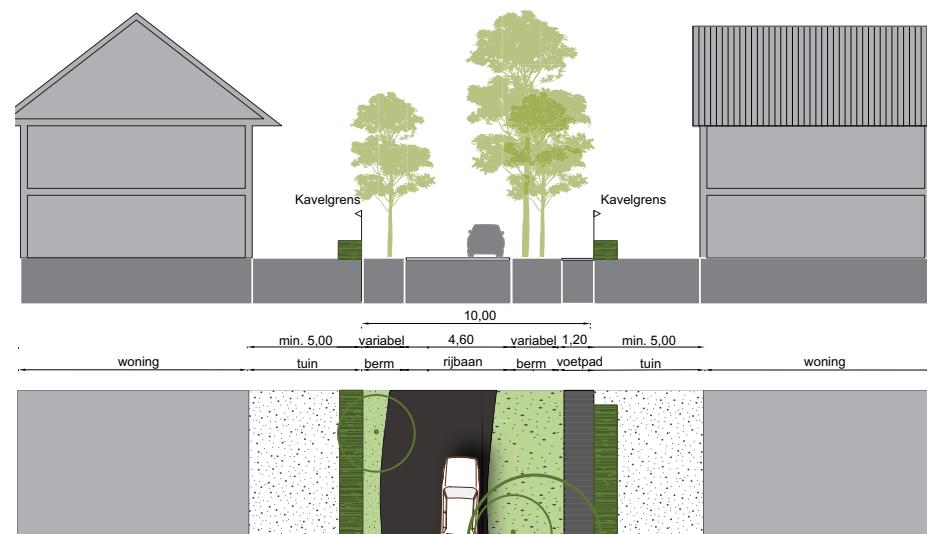
In het zuidelijke deel van de enclave worden de straten minimaal gedimensioneerd en uitgevoerd in zwart asfalt. Er komen geen aparte trottoirs. Parkeren vindt op eigen terrein plaats, voor bezoekers in de berm of op beperkt verbrede weggedeelten. De weg heeft steeds aan beide zijde een groene berm waar ruimte is voor bestaande en nieuwe bomen. Waar de bebouwing zich verdicht, wordt een loopstrook in het profiel opgenomen. Deze ligt aan één zijde van de weg, grenzend aan de erven. Langs de voormalige stormbaan wordt de bestaande groenstructuur in het wegprofiel opgenomen.

Profiel hoofdontsluiting ter hoogte van exercitieveld

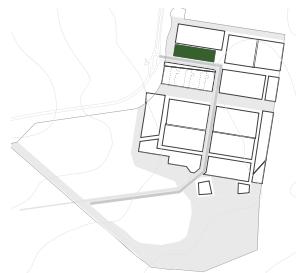
Principeprofiel bosstraat

Principeprofiel bosstraat met loopstrook

Parken en pleinen

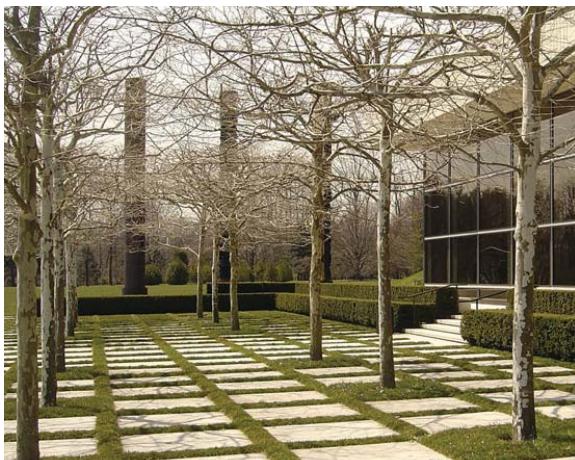
Defileerterrein

Het voormalige defileerterrein vormt de entree van het gebied. Door zijn ligging is het van belang dat er een duidelijke bestemming aan het plein wordt gegeven. Leidend hier voor is een strak grid, verwijzend naar soldaten

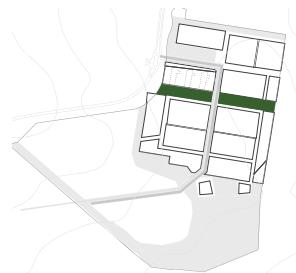
tijdens een defilé. Dit kan bijvoorbeeld door een bomengrid, een grid met fonteinen of kunst.

Een wand van gestapelde woningen vormt een heldere begrenzing aan de noordzijde van het defileerterrein. Kleinschalige bebouwing aan de oost- en westzijde van het plein kan de beleving van de schaal en maat van het plein ondersteunen. Het defileerterrein biedt ruimte voor spelen door diverse, in het ontwerp geïntegreerde, spelaanleidingen.

Het Defileerterrein wordt ingericht met een strak grid

Heidepark

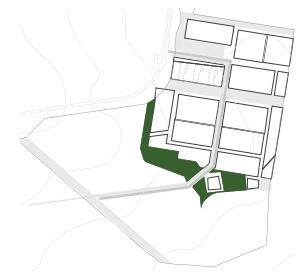

Dit park sluit aan op de Ginkelse Heide. Een bestaande rij volgroeide platanen wordt onderdeel van deze parkzone met een geleidelijk oplopend hoogteverschil richting de Veluwe. Zij vormen de rand van het meer stedelijke, westelijk deel van het park. Naar de oostzijde wordt het park extensiever en krijgt het een bijzonder karakter door meer heidevegetatie. Het park biedt ruimte om vrij te spelen. Het heidepark heeft een open karakter. Speelvoorzieningen zijn strak en modern vormgegeven, kleurgebruik passend bij het heidethema.

De Ginkelse Heide

Bospark

Dit park tussen twee woongebieden vormt een bosverbinding tussen de Veluwe en de stad met de Parklaan. Het park krijgt een heldere inrichting. Bestaande groenelementen worden gebruikt voor het creëren van een parkzone met afwisselend open en dichte beplanting. Speelvoorzieningen worden in natuurlijk materiaal uitgevoerd. In dit park wordt de speelplek voor de oudere jeugd voorzien in de vorm van een vrije ruimte in het parkbos.

Speelplek voor oudere jeugd

Beeldkwaliteitskaart
Simon Stevin

- Bos
- Groenstructuur parklaan
- Park
- Wonen in boomrijk gebied
- Gras (open)
- Excercitieveld
- Heide
- Laanbeplanting
- Groenstructuur hoofdontsluiting
- Beeldbepalende bebouwing
- Bebouwingsaccent
- Steilrand
- ↔ Verkavelingsrichting
- → Zichtlijn

6.3 Beeldaspecten openbare ruimte en groen

Openbare ruimte

De openbare ruimte wordt sober en doelmatig ingericht, geïnspireerd op militaire inrichtingselementen. Het noordelijke deel van de enclave wordt strak vormgegeven met ruime en herkenbare trottoirs, grote rechtstanden, en sober maar groen vormgegeven parkeerplaatsen. In de straten wordt steeds een groenstructuur opgenomen in een brede strook aan één zijde, of als bomenstructuur door de gehele straat.

Materialen en kleuren in de woonstraten zijn in grijstinten conform de overige enclaves. Nieuwe objecten in de openbare ruimte zijn robuust en in eenzelfde kleur als de bestrating.

Groen

Deze enclave is van oudsher het hoogste en schraalste deel van de kazerneterreinen. De beplanting is hierop afgestemd. Heidebeplanting, berken en dennen bepalen het beeld aan de noordzijde. De bestaande eikenlaanbeplanting en platanen worden in de nieuwe situatie ingepast. In het noordelijke deel begeleiden laanboomstructuren de routes, in de andere deelgebieden ondersteunen losse boomstructuren het meer informele stratenpatroon. De onderbeplanting wordt rustig gehouden, vakvullend en passend bij het schrale karakter (kruiden, roos, braam, e.d.).

Parkeren

Het autoparkeren in deze enclave zal voor een deel plaatsvinden op eigen terrein. Voor bezoekers zullen er in de openbare ruimte voldoende parkeerplaatsen gerealiseerd worden. Bij gestapeld wonen wordt parkeren ondergrondsop gelost. Parkeren in de openbare ruimte wordt groen ingepast.

Spelen

Ook binnen de verschillende buurten is ruimte voor speelplekken. De inrichting en het materiaal- en kleurgebruik van de speelvoorzieningen sluiten aan bij het beschreven ruimtelijk beeld. De voormalige stormbaan biedt inspiratie voor het ontwerp.

Spelen herinnert aan het militaire verleden

Militaire stormbaan vormt inspiratie voor inrichting speelplek

De Sysselselaan

Bestaande kazernecomplexen hebben een heldere ritmiek en staan haaks op het defileerterrein

Zicht op de historische entree

6.4 Beeldaspecten bebouwing

De enclave is opgebouwd uit vijf deelgebieden met uiteenlopende sferen. Aan de noordzijde ligt de entree van de enclave die gevormd wordt door het exercitieterrein met voorname bebouwing rond het plein. Deze bebouwing vormt een duidelijke wand met voorkanten naar het plein. De hoofdroutes door het gebied worden begeleid door representatieve bebouwing, die zich daar ook op oriënteert. Binnen dit deelgebied kan in herkenbaar geclusterde ruimtelijke eenheden differentiatie plaatsvinden in verkavelingsrichting. De bebouwing bestaat merendeels uit laagbouw met een kap. Bij vrijstaande woningen, gebouwd in particulier opdrachtgeverschap, kunnen uiteenlopende kapvormen voorkomen.

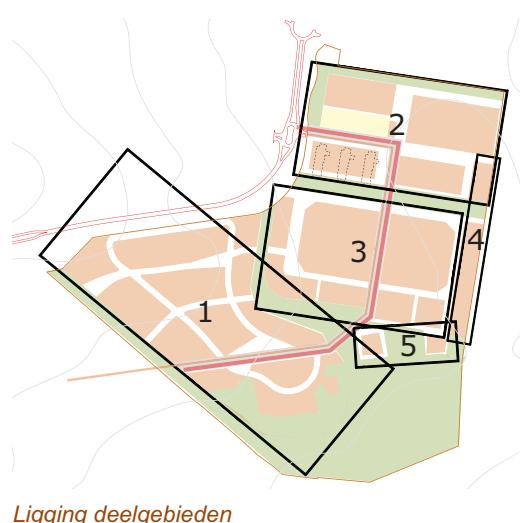
Het middendeel vormt een overgangszone tussen het formele noordelijke deel en het meer landschappelijk vormgegeven zuidelijk deel. De in de basis orthogonale opzet wordt op een vrijere manier geïnterpreteerd.

De voormalige stormbaan aan de oostrand onderscheidt zich zeer sterk van de omliggende bebouwing. De gestapelde bouw aan de zuidzijde sluit in vormgeving en materialisering aan bij de sfeer van het omringende bos, in een urban-villa-achtige bebouwing. In het zuidelijke deel van de enclave bevinden zich de grotere suburbane woongebieden. Hier ontstaan meer ontspannen gedifferentieerde woonmilieus, zich verdunnend in de richting van de Veluwe, met de grootste vrije kavels aan de bosranden. Er wordt ruimte geboden voor het experimenteren met de thema's natuur en duurzaamheid, ook mede vormgegeven in beeld- en vormaspecten.

Deelgebieden

Er worden de volgende deelgebieden onderscheiden, waarbij alleen gebied 1 onderdeel is van de eerste fase met een gedetailleerde beschrijving van de beeldkwaliteit. De deelgebieden 2 t/m 5 worden op hoofdlijnen behandeld.

1. Het Officiersdorp, het zuidwestelijke deel van de enclave bestaat hoofdzakelijk uit 2 onder 1 kap en vrijstaande woningen
2. De Acces, de toegang tot de enclave bestaand uit grondgebonden woningen en een appartementencomplex
3. Het Kampement, een variatie van grondgebonden woningen in een suburbane woonmilieu met een gevarieerde opzet
4. De Stormbaan, een op de voormalige stormbaan gelegen afwijkend vormgegeven woonbuurt
5. De Torens, in een parkachtige omgeving gesitueerde woontorens

Ligging deelgebieden

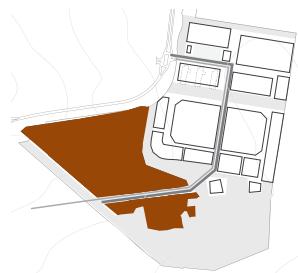
Proefverkaveling Simon Stevin

Op de afbeelding hiernaast is de proefverkaveling te zien voor Simon Stevin. Deze is indicatief en geeft een beeld van de mogelijke ontwikkelingsrichting.

6.5 Het Officiersdorp

Sfeer en identiteit

Dit deel van de enclave is sterk landschappelijk vormgegeven en krijgt een meer losse ruimtelijke structuur met overwegend vrije kavels. Vanuit de beboste (te handhaven begroeiing) zuidzijde komt het natuurlijke karakter van het omliggende gebied over de begrenzing de enclave in, en gaat langzaam maar zeker over in een door privégroen van tuinen gedomineerd beeld.

Voor dit gebiedsdeel geldt een flexibele opzet en ruimte voor individuele uitdrukking in de architectuur. In de richting van de stad en de Parklaan verdicht de verkaveling zich. De structuur maakt uitgifte van vrije kavels afhankelijk van de vraag en kavelsgewijs mogelijk.

Bestaand bos en (nieuwe) bomen maken deel uit van de privéterreinen en openbare ruimte, vooral in de bosrijke zuidrand langs de Sysselt. Hier is ruimte voor zeer grote kavels. Aaneengesloten rijen kunnen voorkomen in eenheden tot maximaal 3 onder één kapwoningen, met name aan de noordzijde. In het gebied wordt het experimenteren met architectonische vormconcepten rond de thema's natuur en duurzaamheid gestimuleerd. Parkeren vindt plaats op eigen terrein. Op enkele locaties bevinden zich kleine buffers voor parkeren.

Voldoende, maar ook variërende, afstand van het hoofdgebouw tot de voorste perceelsgrens en ruime afstand tot de zijdelingse perceelsgrens dragen bij aan de bosrijke identiteit en kwaliteit van het gebied. De bebouwing kan op wisselende afstand van de openbare weg worden gesitueerd, op ten minste vier meter. Om

Sfeerimpressie wonen in het Officiersdorp

Woningen over het algemeen vrij op de kavel

Bestaand bos maakt deel uit van privéterrein

Parkeren op eigen terrein

een zekere eenheid in het gebied te verkrijgen wordt voor de kapvorm uitgegaan van varianten van een (samengesteld) zadeldak of platgedekt. Bij grotere kavels (brede zijerven en diepe voorstuinen) heeft menging van kapvormen relatief weinig invloed op het straatbeeld, bij kleinere kavels gaat de voorkeur uit naar een rustiger beeld, en daarom naar een (samengesteld) zadeldak. Zorgvuldige detaillering is gewenst, evenals een bij de natuurlijke omgeving passende kleur- en materiaalkeuze.

De toekomstige bebouwing aan de noordzijde legt de relatie met de stad doordat deze deels met voorzijde van de woningen naar de Parklaan toe gericht is.

Situering op perceel

- De woningen liggen merendeels vrij op een (ruime) kavel, met name in de richting van de Veluwe
- Ten zuiden van de hoofdontsluitingsweg bevinden zich de grootste kavels
- Maximale korrelgrootte voor de bebouwing is 3 onder een kap

Gebouw, massa, vorm

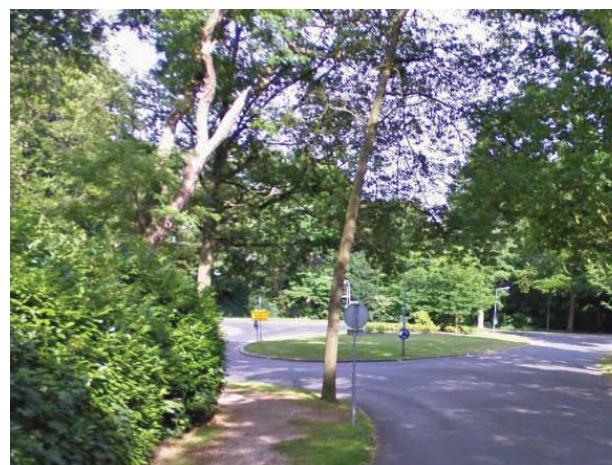
- Woningen zijn maximaal 3 bouwlagen
- Kapvorm: zadeldak met lage goot verdient de voorkeur, bij grotere kavels vrijere keuze

Detaillering, materialisering

- Zorgvuldige detaillering
- Materiaalsoort en kleurenkeuze zijn gedekt, passend bij de natuurlijke omgeving

Beeldaspecten Officiersdorp

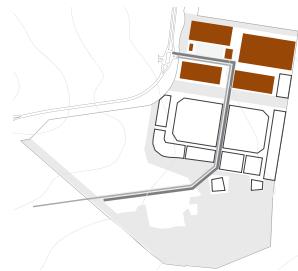
Verruiming in het straatprofiel biedt ruimte voor groen

Boomrijk beeld

6.7 De Acces

Sfeer en identiteit

De drie historische, beeldbepalende gebouwen in samenhang met het defileerterrein bij de entree waren belangrijke identiteitsdragers voor het hele gebied. Nieuwbouw op deze plek, prominent tegenover het defileerterrein en aan de hoofdontsluitingsroute, zal aan het verleden recht moeten doen; de contouren, massa en situering ervan zullen sterk aan de historie referen zonder deze te kopiëren. De aanwezige hoogteverschillen rondom worden in de nieuwe situatie zichtbaar geïntegreerd in de openbare ruimte.

Een appartementencomplex aan de noordzijde vormt een duidelijke wand met voorkanten naar het defileerterrein. Er ontstaat een eenheid waarmee het historische karakter benadrukt wordt met een enigszins stedelijk karakter. Het zicht op de open omgeving wordt beleefbaar door de groene as naar de Ginkelse heide in het verlengde van de aansluiting op de Parklaan.

Er is sprake van een gevarieerde verkaveling, orthogonaal van opzet in open rijen of stroken. Grondgebonden woningen zijn 2 à 3 lagen en overwegend voorzien van kap waarbij een ruimte overstek kan verwijzen naar de oorspronkelijke militaire bebouwing. Accenten komen voor op plaatsen die daar om stedenbouwkundige redenen aanleiding toe geven. Hogere bebouwing (ca 6 lagen) begeleidt het defileerplein aan de noordzijde en vormt daar een afsluitende wand. Zorgvuldige detailleering is gewenst evenals een bij de natuurlijke omgeving passende kleur- en materiaalkeuze. Parkeren vindt zo veel mogelijk plaats op eigen terrein. Goed ingepaste parkeerplaatsen in de openbare ruimte kunnen hierop een aanvulling vormen.

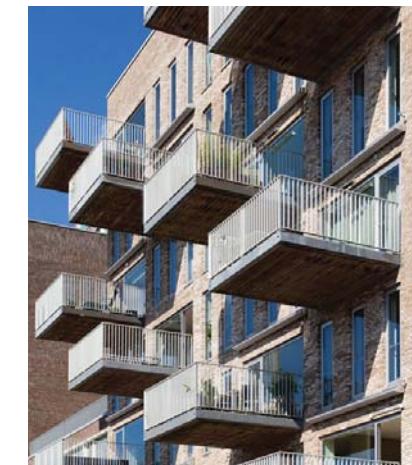
Sfeerimpressie wonen langs defileerterrein

Nieuwbouw op locatie van historische bebouwing refereert aan oorspronkelijke architectuur

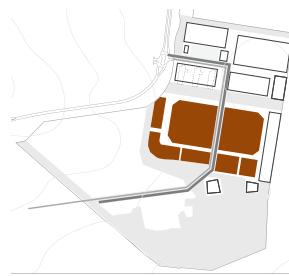
Grondgebonden woningen twee lagen met kap

Woonruimte oriënteert zich op het Defileerterrein

6.8 Het Kampement

Sfeer en identiteit

De strenge structuur van de "Acces" wordt hier langzaam maar zeker losgelaten. Aan weerszijden van de hoofdontsluitingsweg liggen twee vergelijkbare gebieden. Deze hebben een eigen karakter en verschillende openbare ruimten

die echter wel op elkaar en omliggende parkelementen aansluiten met informele routes. Op een enkele plek wordt hiertoe een oud militair pad opnieuw benut. Bestaande bomen(rijen) maken deel uit van het nieuwe groenbeeld in het gebied. Significante hoogteverschillen in het westelijk deel blijven zichtbaar in de openbare ruimte.

Er is sprake van een suburbane uitbreiding en bijpassende verkavelingen zoals open blokverkavelingen, rijenwoningen en vrijstaande of 2 onder 1 kap woningen. Door het benutten van bestaande elementen en hoogteverschillen ontstaat een eigen sfeer. De onderlinge afstand van woningen en de afstand tot de hoofdontsluitingsweg en buurtgroentjes ondersteunen het beeld. Woningen zijn overwegend gedekt met een kap, variatie in hoogte is mogelijk waar het de stedenbouwkundige structuur en herkenbaarheid ondersteunt. Zorgvuldige detaillering is gewenst, evenals een bij de natuurlijke omgeving passende kleur- en materiaalkeuze. Parkeren vindt zoveel mogelijk plaats op eigen terrein. Goed ingepaste parkeerplaatsen in de openbare ruimte kunnen een aanvulling vormen ten behoeve van de parkeervraag. Het omliggende landschap wordt verankerd en de interne samenhang versterkt door middel van oostwest gerichte parkzones, zichtlijnen en/of en langzaamverkeersverbinding.

Sfeerimpressie overgang van woongebied naar de Ginkelse hei

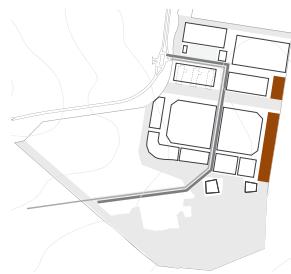
Bij de omgeving passend kleur- en materiaalgebruik zoals baksteen

Buurtgroen ondersteunt het heidekarakter

6.9 De Stormbaan

Sfeer en identiteit

De stormbaan vormt een bijzonder en zelfstandig element in het gebied. Deze ligt afgescheiden van de rest van de enclave door een bestaande lange parallelle route met laanbeplanting en bosplantsoen en grenst aan

de oostzijde direct aan de Ginkelse heide. De verkaveling en de woningen onderscheiden zich ten opzichte van de omgeving in structuur en verschijningsvorm. Dit gebeurt onder andere door positionering op de kavel, om het bestaande groen te handhaven, door ruime onderlinge afstand, afwijkende massa en verschijningsvorm en een ingetogen materialisering en detaillering in relatie tot de directe ligging aan de Ginkelse heide.

De woningen worden ontsloten vanaf een bestaande militaire weg waarlangs aan beide zijde groen- en boomstructuren die gehandhaafd blijven. Aan de oostzijde, direct naar de Ginkelse heide, hebben de woningen geen ontsluiting. Parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden.

Sfeerimpressie woningen langs de militaire weg

Vrijstaande bebouwing zonder kap

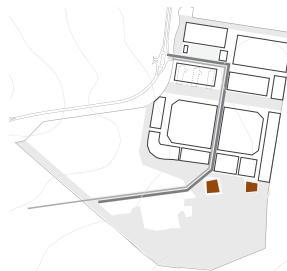
Locatie leent zich voor afwijkende architectuur

Groenstructuren langs de militaire weg worden ingepast

6.10 De Torens

Sfeer en identiteit

De gestapelde bebouwing sluit in vormgeving en materialisering aan bij de sfeer van het omringende bos, in een urban-villa-achtige bebouwing. Het bos loopt door tot aan de gevel van de bebouwing. Parkeren wordt onderdeel van de bosrijke kavel.

Sfeerimpressie woontorens

Bos loopt door tot de gevels

Urban villa-achtige-bebouwing in maximaal zes bouwlagen

Architectonische vormgeving sluit aan op boskarakter

*De foto's komen uit het gemeentelijk archief of zijn door
medewerkers van de gemeente beschikbaar gesteld.
Mocht u een illustratie aantreffen waarop copyright
berust, laat ons dit dan weten. Wij zullen dan contact
opnemen met de eigenaar.*

